

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

TFGR – ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα

Τριμηνιαία έκθεση

Δεκέμβριος 2012

Τριμηνιαία έκθεση της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα Δεκέμβριος 2012:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ.....	4
1.1.	Η οργάνωση και η παροχή τεχνικής βοήθειας:	4
1.2.	Πρόοδος των μεταρρυθμίσεων που υποστηρίζονται από την τεχνική βοήθεια:	5
2.	ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ.....	8
2.1.	Εκκαθάριση εκκρεμοτήτων από την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού	9
2.2.	Εστίαση σε έργα με σημαντικό αντίκτυπο	10
2.2.1	Παραχωρήσεις αυτοκινητοδρόμων και μέσο επιμερισμού του κινδύνου	
2.2.2.	Παρακολούθηση των έργων προτεραιότητας	10
3.	ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ / ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	12
3.1.	Τραπεζικά και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	12
3.2.	Ασφαλίσεις	12
3.3.	Πρόσβαση σε χρηματοδότηση	13
3.4.	Δρομολόγηση νέου μέσου: Ταμείο για την Ανάπτυξη στην Ελλάδα (ΤγΑ)	15
4.	ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....	16
4.1.	Δομή και κανόνες της κεντρικής δημόσιας διοίκησης.....	17
4.1.1.	Διυπουργικός συντονισμός:.....	17
4.1.2.	Αξιολόγηση των δομών των δημοσίων φορέων:	17
4.1.3.	Αξιολόγηση των δεξιοτήτων του προσωπικού:	18
4.1.4.	Πολιτική ανθρωπίνων πόρων	18
4.2.	Διοικητική μεταρρύθμιση σε αποκεντρωμένο, τοπικό και περιφερειακό επίπεδο	18
4.3.	Ηλεκτρονική διακυβέρνηση	19
4.4.	Μελλοντικές εξελίξεις:.....	19
5.	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ.....	20

5.1.	Φορολογική διοίκηση.....	21
5.2.	Καταπολέμηση νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (ΝΕΠΔ).....	23
5.3.	Διαχείριση των δημοσίων οικονομικών.....	26
5.4.	Ελληνικό Ελεγκτικό Συνέδριο.....	27
6.	ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ.....	28
7.	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	29
7.1.	Τεχνική βοήθεια για την εθνική στρατηγική εξαγωγών:.....	31
7.2.	Πιο αποδοτικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών:.....	32
7.3.	Απλοποίηση κανόνων και διαδικασιών:.....	32
7.4.	Απελευθέρωση νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων:.....	33
7.5.	Δημόσιες συμβάσεις:.....	33
8.	ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ.....	33
9.	ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.....	35
9.1.	Επιτάχυνση των δικαστικών διαδικασιών.....	35
9.2.	Μηχανισμοί Εναλλακτικής επίλυσης διαφορών (ΕΕΔ).....	36
9.3.	Ηλεκτρονική δικαιοσύνη.....	37
9.4.	Συλλογή στατιστικών δεδομένων στον τομέα της δικαιοσύνης.....	37
9.5.	Πρόσβαση στο επάγγελμα του δικηγόρου.....	38
10.	ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ.....	38
11.	ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ, ΑΣΥΛΟ ΚΑΙ ΣΥΝΟΡΑ.....	40
12.	ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ:.....	42
12.1.	Κτηματολόγιο.....	42
12.2.	Ενέργεια.....	42
12.3.	Ιδιωτικοποίηση.....	42
12.4.	Τουρισμός:.....	42
12.5.	Παρακολούθηση συμμόρφωσης με το κοινοτικό δίκαιο:.....	43

1. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα οργανώνει την παροχή τεχνικής βοήθειας για την υποστήριξη ενός ευρέος φάσματος διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που πρόκειται να υλοποιηθούν από την ελληνική κυβέρνηση, κυρίως μεταρρυθμίσεις που έχουν συμφωνηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής. Η τεχνική βοήθεια που παρέχεται από την Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα αποτελεί ένα μέσο που τίθεται στη διάθεση των ελληνικών αρχών στην προσπάθειά τους να ενισχύσουν τη δημόσια διοίκηση, να εκσυγχρονίσουν το κανονιστικό σύστημα και να θέσουν τα θεμέλια για ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης βασιζόμενο στην επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις (βλέπε παράρτημα 1 για την παρουσίαση των μεθόδων εργασίας της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα).

1.1. Η οργάνωση και η παροχή τεχνικής βοήθειας:

Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα συντονίζει ένα εκτεταμένο χαρτοφυλάκιο περισσότερων από 40 έργων τεχνικής βοήθειας σε 10 διαφορετικούς τομείς πολιτικής. Στα έργα αυτά περιλαμβάνονται τα εξής: (1) επιτάχυνση των έργων της πολιτικής συνοχής, (2) πρόσβαση σε χρηματοδότηση/χρηματοπιστωτικός τομέας, (3) μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, (4) προϋπολογισμός και φορολογία, (5) καταπολέμηση της διαφθοράς, (6) επιχειρηματικό περιβάλλον, (7) δημόσια υγεία, (8) μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος, (9) μετανάστευση, άσυλο και σύνορα, (10) αγορά εργασίας και κοινωνική ασφάλιση. Επιπλέον, βρίσκονται σε εξέλιξη συζητήσεις για την παροχή τεχνικής βοήθειας σε ορισμένους άλλους τομείς (ανάπτυξη κανονιστικού πλαισίου για τις υποδομές μεταφορών προκειμένου να διευκολυνθούν οι ιδιωτικοποιήσεις, τουρισμός ολοκλήρωση του κτηματολογίου).

Η αφετηρία για το μεγαλύτερο μέρος της συντονισμένης τεχνικής βοήθειας της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα είναι οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες που πραγματοποιούνται από την ελληνική κυβέρνηση στο πλαίσιο του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής. Προκειμένου να είναι απολύτως αποτελεσματική, η τεχνική βοήθεια θα πρέπει να είναι κατάλληλα ενταγμένη σε φιλόδοξα και συνεκτικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων τα οποία υλοποιούνται από τις ελληνικές αρχές. Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα κατά τους πρώτους μήνες λειτουργίας της επικεντρώθηκε στη συζήτηση των προσχεδίων των μεταρρυθμίσεων και της συναφούς τεχνικής βοήθειας με τις ελληνικές αρχές. Από την τελευταία έκθεση (Μάρτιος 2012), η διαδικασία τεχνικής βοήθειας έχει λάβει πιο ενεργή και πιο λειτουργική διάσταση, περνώντας στην παροχή συγκεκριμένης υποστήριξης των διαδικασιών μεταρρύθμισης.

Η κλίμακα του προγράμματος τεχνικής βοήθειας διευρύνεται – τόσο από πλευράς αριθμού των υποστηριζόμενων έργων όσο και από πλευράς διατιθέμενων πόρων. 18 Κράτη Μέλη της ΕΕ και η Νορβηγία έχουν διαθέσει υπαλλήλους ή εμπειρογνώμονες για συμμετοχή σε δράσεις τεχνικής βοήθειας. Κατά την περίοδο από τον Ιανουάριο έως τα τέλη Νοεμβρίου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή/ Ομάδα Δράσης οργάνωσε την επί τόπου παροχή τεχνικής βοήθειας στην Ελλάδα για 994 ημέρες. Στον εν λόγω αριθμό θα πρέπει να προστεθούν και οι εμπειρογνώμονες που χρηματοδοτούνται ξεχωριστά από Κράτη Μέλη, από διεθνείς οργανισμούς όπως το ΔΝΤ, η ΟΕΕ/ΗΕ και ο ΔΟΕ, καθώς και η τεχνική βοήθεια από το προσωπικό της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα ή από συνεργαζόμενους εμπειρογνώμονες στο πλαίσιο έργων.

Το πεδίο πολιτικής για τον προϋπολογισμό και τα οικονομικά ήταν εκείνο στο οποίο δαπανήθηκαν οι περισσότερες ημέρες από τους εμπειρογνώμονες (383). Ακολούθησε η διοικητική μεταρρύθμιση (309) και το επιχειρηματικό περιβάλλον (116,5).

Πέραν της τεχνικής βοήθειας για επιχειρησιακά έργα, η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα υποστηρίζει τις ελληνικές αρχές και με διάφορους άλλους τρόπους. Για παράδειγμα, το προσωπικό της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα συμβάλλει στον πολιτικό διάλογο σε ορισμένους τομείς (π.χ. υγεία) και διευκολύνει την αλληλεπίδραση μεταξύ των υπηρεσιών της Επιτροπής και των ελληνικών υπουργείων σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.

Ενώ η διαδικασία της τεχνικής βοήθειας βρίσκεται σε ανοδική πορεία, θα μπορούσαν να γίνουν πολύ περισσότερα, εάν μπορούσαν να κινητοποιηθούν γρηγορότερα και αποτελεσματικότερα επιλέξιμοι πόροι από σχετικά προγράμματα των διαρθρωτικών ταμείων. Κατ' αρχήν, επαρκείς πόροι των διαρθρωτικών ταμείων είναι διαθέσιμοι στην ελληνική κυβέρνηση για τη χρηματοδότηση της τεχνικής βοήθειας για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και τη δημιουργία διοικητικής ικανότητας. Δεδομένης της πειστικής ανάγκης να προχωρήσουν οι μεταρρυθμίσεις που υποστηρίζονται από την τεχνική βοήθεια, θα πρέπει επειγόντως να γίνουν οι απαραίτητες διευθετήσεις ώστε να επιτραπεί η αξιοποίηση των εν λόγω πόρων. Οι διευθετήσεις αυτές θα πρέπει, εντούτοις, να συνάδουν με τις απαιτήσεις που διέπουν την κατακύρωση δημοσίων συμβάσεων ή επιχορηγήσεων, καθώς και με τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση.

1.2. Πρόοδος των μεταρρυθμίσεων που υποστηρίζονται από την τεχνική βοήθεια:

Η δυναμική της διαδικασίας τεχνικής βοήθειας ανακόπηκε προσωρινά κατά την περίοδο από τον Μάρτιο έως τον Ιούνιο, όταν διεξήχθησαν δύο περιόδοι βουλευτικών εκλογών. Από τον διορισμό της έως σήμερα, η νέα κυβέρνηση έχει εντείνει τη συνεργασία της με την Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα σε μια σειρά τομέων:

1. **Προϋπολογισμός και φορολογία:** η νέα κυβέρνηση έχει εκφράσει σαφώς τη δέσμευσή της για συνολική μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος σε ό,τι αφορά τη φορολογική διοίκηση, αλλά και τη φορολογική πολιτική. Το έργο της ενίσχυσης της ικανότητας δημοσιονομικής διαχείρισης βρίσκεται σε εξέλιξη, τόσο εντός του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους όσο και στο πλαίσιο των αρμόδιων υπουργείων. Στον τομέα της φορολογικής διοίκησης, δρομολογούνται προγράμματα κατάρτισης ή/και οργανωτικές αλλαγές σε ορισμένα κύρια πεδία (έλεγχος των εύπορων φυσικών προσώπων και των μεγάλων φορολογούμενων επιχειρήσεων, είσπραξη οφειλών). Αυτές οι αλλαγές δεν έχουν ακόμα μεταφραστεί σε αποτελέσματα από πλευράς βελτίωσης του φορολογικού ελέγχου και της είσπραξης των φόρων. Το νέο υπουργικό συμβούλιο έχει αναθεωρήσει ορισμένα μη αποδοτικά χαρακτηριστικά του ελληνικού φορολογικού συστήματος (π.χ. Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων) και επιχειρεί να προσδώσει στη φορολογική διοίκηση μεγαλύτερη λειτουργική αυτονομία. Στο πεδίο της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (ΝΕΠΔ) έχει ήδη σημειωθεί ουσιαστική πρόοδος με την πρακτική εφαρμογή ενός πλήρως λειτουργικού μηχανισμού συντονισμού και με τη διαμόρφωση προγραμμάτων κατάρτισης που απευθύνονται στο προσωπικό των αρμόδιων ιδρυμάτων. Τέλος, τον Οκτώβριο ξεκίνησε ένα σχέδιο δράσης για την ενίσχυση του ελληνικού Ελεγκτικού Συνεδρίου.

2. **Καταπολέμηση της διαφθοράς:** Οι ελληνικές υπηρεσίες αρμόδιες για την πρόληψη, την ανίχνευση και την πάταξη της διαφθοράς συμφώνησαν σε ένα σχέδιο δράσης. Αυτό ανοίγει τον δρόμο για τη γρήγορη υιοθέτηση μιας συνολικής εθνικής στρατηγικής κατά της διαφθοράς, με επικεφαλής έναν εθνικό συντονιστή με σαφή εντολή και ισχυρή πολιτική στήριξη. Ένας οδικός χάρτης που περιγράφει συγκεκριμένα επιχειρησιακά μέτρα υπεγράφη από Έλληνες υπουργούς στις αρχές Οκτωβρίου.
3. **Μεταρρύθμιση κεντρικής δημόσιας διοίκησης:** Σημαντική πρόοδος έχει επιτευχθεί στην καθοδήγηση και τον συντονισμό της εν λόγω εκτενούς μεταρρύθμισης. Δημιουργήθηκε μια υψηλού επιπέδου συντονιστική ομάδα υπό τον πρωθυπουργό για την εποπτεία της μεταρρύθμισης της κεντρικής διοίκησης. Οι αρχές μιας δομής διυπουργικού συντονισμού, με την οποία σκοπεύει να ενισχύσει το σχεδιασμό, την παρακολούθηση και την υλοποίηση όλων των διυπουργικών θεμάτων, καθώς και την επίλυση προβλημάτων σε περίπτωση κρίσιμων αποφάσεων, συμφωνήθηκαν επίσης από το γραφείο του Πρωθυπουργού. Θα πρέπει πλέον να πραγματοποιηθούν τα τελικά βήματα για την έναρξη της υλοποίησης στις αρχές του 2013, συμπεριλαμβανομένης της κατάθεσης των σχετικών νόμων στο κοινοβούλιο. Ξεκινά πλέον η αξιολόγηση των δομών των κύριων υπουργείων, με τη βοήθεια συμβούλων από τα Κράτη Μέλη. Δρομολογείται επίσης το προπαρασκευαστικό έργο για την αξιολόγηση των δεξιοτήτων του προσωπικού .
4. **Επιχειρηματικό περιβάλλον:** Η νέα κυβέρνηση καθόρισε μια σειρά μεταρρυθμίσεων προτεραιότητας τις οποίες σκοπεύει να προωθήσει για την υποστήριξη της οικονομικής δραστηριότητας και τη μείωση της δυσανάλογης ρύθμισης. Στα παραπάνω περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, μεταρρυθμίσεις για την προώθηση των εξαγωγών, την άρση των κανονιστικών εμποδίων στον ανταγωνισμό, τον εξορθολογισμό της χορήγησης αδειών επενδύσεων και την ενίσχυση της λειτουργίας των αγορών δημοσίων συμβάσεων. Έχουν διοριστεί συντονιστές στα Υπουργεία για την επίβλεψη των εν λόγω έργων. Στις αρχές Νοεμβρίου, οι ελληνικές αρχές, στηριζόμενες στην εκτεταμένη τεχνική βοήθεια, θέσπισαν έναν φιλόδοξο οδικό χάρτη για την απλοποίηση των εξαγωγικών και τελωνειακών διατυπώσεων. Η προσοχή θα πρέπει άμεσα να στραφεί στη μετατροπή αυτού του εντυπωσιακού οδικού χάρτη σε συγκεκριμένη δράση. Στις αρχές Δεκεμβρίου, μια ομάδα Ολλανδών εμπειρογνομόνων, υποστηριζόμενη από την Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα, υπέβαλε μια έκθεση η οποία περιείχε συστάσεις για την ενίσχυση του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων προώθησης των ελληνικών εξαγωγών. Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα έχει παράσχει εκτεταμένο υλικό στις ελληνικές αρχές κατά την προετοιμασία σημαντικών νομοθετικών μεταρρυθμίσεων για τον εκσυγχρονισμό του κώδικα βιβλίων και στοιχείων (τήρηση φορολογικών στοιχείων) και την απελευθέρωση των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων. Ο ΟΟΣΑ και οι ελληνικές αρχές έχουν ξεκινήσει έναν λεπτομερή διαγνωστικό έλεγχο του κανονιστικού πλαισίου σε κύριους οικονομικούς τομείς. Αυτό θα ανοίξει το δρόμο για την ανάληψη δράσης με στόχο την άρση των εμποδίων στον ανταγωνισμό και τη μείωση του δυσανάλογου διοικητικού φόρτου για τις επιχειρήσεις. Τέλος, παρασχέθηκε επίσης τεχνική βοήθεια για την υποστήριξη των ελληνικών αρχών στη σύσταση κεντρικών φορέων προμηθειών και τη σύναψη συμφωνιών πλαίσιο για την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων και εξοικονόμησης χρημάτων στις δημόσιες συμβάσεις.

5. **Πολιτική συνοχής:** Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει τις ελληνικές αρχές, και ιδιαίτερα το Υπουργείο Ανάπτυξης, στην προσπάθειά τους να επιταχύνουν την υλοποίηση των 181 έργων προτεραιότητας των διαρθρωτικών ταμείων. Το έργο των ελληνικών αρχών, το οποίο υποστηρίζεται από την Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα, επιδιώκει να αντιμετωπίσει συγκεκριμένα προβλήματα των έργων και να απομακρύνει τα επαναλαμβανόμενα διοικητικά κωλύματα μέσω της απλοποίησης των διαδικασιών. Οι προσπάθειες της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα επικεντρώνονται ειδικότερα στις παραχωρήσεις αυτοκινητοδρόμων και τη διαχείριση αποβλήτων, για την οποία η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα ετοιμάζει απάντηση σε σχετικό αίτημα τεχνικής βοήθειας. Σε αρκετά έργα, τα οποία απαιτούν υποστήριξη για την κοινωνική πολιτική και τις αγορές εργασίας, κινητοποιήθηκε και εξωτερική υποστήριξη. Ο πρόσφατος διορισμός συντονιστών στο Υπουργείο Ανάπτυξης αναμένεται ότι θα συμβάλει στη διατήρηση των βελτιώσεων στο εν λόγω πεδίο.
6. **Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα:** Η πρόταση για τη δημιουργία ενός Ιδρύματος για την Ανάπτυξη, το οποίο θα μπορούσε να χρηματοδοτήσει την ελληνική οικονομία, υποβλήθηκε τον Οκτώβριο 2012. Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα συμμετείχε ενεργά στην προπαρασκευαστική επιτροπή. Οι ελληνικές ΜΜΕ έλαβαν δάνεια από το πρόγραμμα JEREMIE. Άλλα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής θα έπρεπε να βελτιωθούν.
7. **Υγεία:** Η νέα κυβέρνηση έχει επιβεβαιώσει τη δέσμευσή της για μεταρρύθμιση συγκροτώντας μια Επιτελική Επιτροπή Μεταρρύθμισης της Υγείας (Σεπτέμβριος 2012) για την εποπτεία, τον συντονισμό και την παρακολούθηση της μεταρρύθμισης στη διαχείριση του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ), τη φαρμακευτική πολιτική, τη νοσοκομειακή διαχείριση, την πρωτοβάθμια ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και τον τουρισμό υγείας. Η τεχνική βοήθεια θα συμβάλει στην πλαισίωση του εξορθολογισμού των δαπανών στο πλαίσιο μιας συνεπούς στρατηγικής με στόχο να διασφαλίζεται η βιωσιμότητα και η αμεροληψία του συστήματος ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Η Ελλάδα έχει υπογράψει ένα Μνημόνιο Συνεργασίας με τη Γερμανία (Φεβρουάριος 2012) για τη διάρθρωση της εν λόγω τεχνικής βοήθειας.
8. **Μετανάστευση:** Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, οι ελληνικές αρχές προέβησαν στον καθορισμό των αναγκών τους στον τομέα της πολιτικής ασύλου και μετανάστευσης με βάση το σχέδιο δράσης για τη μετανάστευση και το άσυλο που συμφωνήθηκε το 2010. Τα Κράτη Μέλη είναι πλέον σε θέση να παρουσιάσουν συγκεκριμένες προτάσεις υποστήριξης. Η τεχνική βοήθεια για τη διαχείριση των κονδυλίων του SOLID απέκτησε δυναμική με την πλήρη απόσπαση δύο εμπειρογνομώνων της EASO για την υποστήριξη της διαχειριστικής αρχής (SOLID) κατά την περίοδο από τον Οκτώβριο 2012 έως τον Μάρτιο 2013.

2. ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ

Κύριες εξελίξεις:

Η απορρόφηση των κονδυλίων της πολιτικής συνοχής συνέχισε να βελτιώνεται μετά την τελευταία έκθεση. Αυτό συνέβη παρά τους περιορισμούς στη ρευστότητα και την πολιτικά περίπλοκη χρονική περίοδο. Η Ελλάδα εξακολουθεί να απορροφά υψηλότερο ποσοστό από τα κονδύλια της πολιτικής συνοχής, με εξαίρεση το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, σε σύγκριση με το μέσο Κράτος Μέλος αποδέκτη. Υποστηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στην προσπάθεια αυτή από την περαιτέρω αύξηση του ποσοστού συγχρηματοδότησης που καλύπτει η ΕΕ, η οποία τέθηκε σε ισχύ στα τέλη του 2011.

Κατά τους πρώτους 11 μήνες του 2012 υποβλήθηκαν στην Επιτροπή αιτήσεις πληρωμών ύψους περίπου 1234 εκ. € (συνυπολογιζόμενων όλων των ταμείων πολιτικής συνοχής) έναντι του στόχου των 1.231 εκ. € που προβλέπεται στο Μνημόνιο Συνεννόησης για το πρώτο ήμισυ του 2012 και των 3.730 εκ. € που προβλέπεται για ολόκληρο το έτος (επίτευξη του 33% του εν λόγω στόχου). Συγκεκριμένα, για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής, οι Έλληνες υπέβαλαν αιτήσεις πληρωμής για περίπου 889 εκ. € έναντι του ετήσιου στόχου των 2.850 εκ. € (31,1%)· όσον αφορά το ΕΚΤ, οι Έλληνες υπέβαλαν αιτήσεις πληρωμής για περίπου 345 εκ. € έναντι του ετήσιου στόχου των 880 εκ. € (39,2%). Παρ' όλα αυτά, για ορισμένα επιχειρησιακά προγράμματα (εξαιτίας του χαμηλού ποσοστού απορρόφησής τους), υπάρχει κίνδυνος να χάσει η Ελλάδα σημαντικά κοινοτικά κονδύλια στο τέλος του 2012 λόγω του κανόνα N+2/3.

Ιδιαίτερη προσοχή εξακολουθεί να δίνεται στην παρακολούθηση των έργων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των έργων προτεραιότητας ο οποίος δημοσιεύθηκε τον Νοέμβριο 2011¹ Ως εκ τούτου, αναγνωρίστηκαν κάποια εμπόδια και έχει ζητηθεί τεχνική βοήθεια. Η Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης (ΜΟΔ ΑΕ) υποστηρίζει κυρίως τα έργα προτεραιότητας στο πλαίσιο περιφερειακών προγραμμάτων. Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα εστιάζει σε άλλα κρίσιμα έργα και είναι πλέον σε θέση να παράσχει περισσότερη υποστήριξη.

Πραγματοποιούνται εκ νέου προσπάθειες για την άρση των τεχνικών και χρηματοδοτικών εμποδίων που παρακάλυαν τις παραχωρήσεις αυτοκινητοδρόμων (το μεγαλύτερο και οικονομικά πιο σημαντικό από τα έργα προτεραιότητας) για περισσότερο από ένα έτος. Ο στόχος που έχει ανακοινωθεί είναι να δοθεί εκ νέου η έγκριση του ελληνικού κοινοβουλίου έως τον Δεκέμβριο του 2012. Η εν λόγω έγκριση θα πρέπει να συμμορφώνεται με το κοινοτικό δίκαιο.

Έως το τέλος του έτους, οι αναμενόμενες εξελίξεις είναι οι εξής:

- Η ελληνική κυβέρνηση θα έχει λάβει τις απαραίτητες αποφάσεις που θα επιτρέπουν την επανεκκίνηση των έργων παραχώρησης αυτοκινητοδρόμων τηρώντας τις δεσμεύσεις που έλαβε νωρίτερα αυτόν το χρόνο.
- Θα έχει ολοκληρωθεί το έργο της απλοποίησης των διαδικασιών για την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού, συμπεριλαμβανομένων των ταχύτερων διαδικασιών

¹ Βλ. http://ec.europa.eu/regional_policy/newsroom/detail.cfm?id=150

πρόσκλησης υποβολής προσφορών, και θα έχει γίνει η αρχή για την ανάπτυξη νέων διαδικασιών για την περίοδο 2014-2020.

- Το ελληνικό κεφάλαιο του επόμενου πακέτου χρηματοδότησης συνοχής θα πρέπει να διατυπωθεί προσεκτικά, καθώς θα αποτελέσει το κύριο εργαλείο δημοσίων επενδύσεων για τα προσεχή έτη.

Στο πλαίσιο της σοβαρής και παρατεταμένης ύφεσης και της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα, τα κονδύλια της πολιτικής συνοχής καθίστανται μια σπάνια και εξαιρετικά πολύτιμη πηγή επενδύσεων. Η κυβέρνηση συνέχισε την υλοποίηση των διαθέσιμων προγραμμάτων παρά τους σοβαρούς περιορισμούς στη ρευστότητα του τραπεζικού συστήματος που επηρεάζουν αρνητικά την υλοποίηση του έργου και παρά το γεγονός ότι η πολιτική ατζέντα σηματοδοτήθηκε από δύο εκλογικές αναμετρήσεις. Η απορρόφηση των κονδυλίων της πολιτικής συνοχής συνέχισε να βελτιώνεται κατά τους πρώτους έντεκα μήνες του 2012, επωφελούμενη και από την προσωρινή αύξηση του ποσοστού συγχρηματοδότησης των ελληνικών επιχειρησιακών προγραμμάτων κατά 10% (έως το 95%).

Έως τα τέλη του Νοεμβρίου του 2012, η Ελλάδα απορρόφησε (από πλευράς πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν από την Επιτροπή) το 46,25% των κονδυλίων της πολιτικής συνοχής ύψους 20,4 δις € που είναι διαθέσιμα για την περίοδο 2007-2013 (+11,3% σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2011, κυρίως λόγω της αύξησης). Το εν λόγω ποσοστό υπερβαίνει το μέσο ποσοστό της ΕΕ που ανέρχεται σε 44,97%. Στην περίπτωση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), η επίδοση της Ελλάδας είναι 50,91% έναντι του μέσου ποσοστού του 46,43%, ενώ σε ό,τι αφορά το Ταμείο Συνοχής, η ελληνική επίδοση είναι 42,1%, ποσοστό το οποίο υπερβαίνει τον μέσο όρο της ΕΕ των 15 που ανέρχεται σε 39,5%². Στην περίπτωση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), απορροφήθηκε το 36,8% της επιχορήγησης για την Ελλάδα έναντι του μέσου ποσοστού του 46,14% για την ΕΕ. Παρά την παραπάνω συνολική εικόνα, εξαιτίας του κανόνα N+2/3, οι ελληνικές αρχές αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο αποδέσμευσης ενός σημαντικού ποσού των κοινοτικών κονδυλίων έως τα τέλη του 2012 για ορισμένα επιχειρησιακά προγράμματα που σημειώνουν χαμηλότερη απορρόφηση.

Η επόμενη περίοδος προγραμματισμού παρέχει μια μοναδική ευκαιρία για την καλύτερη στόχευση των κονδυλίων στη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης και της απασχόλησης. Η προετοιμασία έχει ήδη ξεκινήσει. Θα απαιτηθούν νέες προσεγγίσεις για τη μεγιστοποίηση της αναπτυξιακής αξίας του πακέτου της πολιτικής συνοχής.

2.1. Εκκαθάριση εκκρεμοτήτων από την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού

Όσον αφορά την περίοδο προγραμματισμού 2000-2006 (για όλα τα ταμεία, δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί 1205 έργα) κατά το κλείσιμο των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Αυτό ενέχει τον κίνδυνο να ανακτηθεί μέγιστο ποσό περίπου 3,3 δις € από πληρωμές για όλα τα έργα. Το συνολικό ποσό εθνικής χρηματοδότησης που απαιτείται για την ολοκλήρωση αυτών των ημιτελών έργων είχε εκτιμηθεί στα 262 εκ. € περίπου.

² Για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής, τα αριθμητικά στοιχεία και τα ποσοστά περιλαμβάνουν τις προκαταβολές από την Επιτροπή προς τα Κράτη Μέλη. Οι παρεμβάσεις του Ταμείου Συνοχής αφορούν μόνο 15 Κράτη Μέλη (BUL, CZE, EST, GRE, CYP, LAT, LIT, HUN, MLT, POL, POR, ROM, SLV, SVK, SPA).

Για τα επιχειρησιακά προγράμματα που επρόκειτο να κλείσουν έως τα τέλη του Σεπτεμβρίου 2012, περίπου 60 έργα ενδέχεται να παραμείνουν σε εκκρεμότητα πέραν της προθεσμίας, αντιπροσωπεύοντας ποσό περίπου 65 εκ. € (συμμετοχή της ΕΕ). Κατόπιν αιτήματος των ελληνικών αρχών η Επιτροπή παραχώρησε παράταση στην προθεσμία ολοκλήρωσης μέχρι το τέλος Μαρτίου 2013. Σχετικά με ανολοκλήρωτα έργα που προβλέπεται να κλείσουν έως τις 31 Μαρτίου 2013, έως το τέλος Νοεμβρίου σε εκκρεμότητα ήταν 300 και αντιπροσώπευαν συνολικά ποσό ανάκτησης περί τα 1,5 δις €.

Όσον αφορά το Ταμείο Συνοχής, στα τέλη του Νοεμβρίου 2012 όλα τα έγγραφα κλεισίματος είχαν σταλεί εντός των προθεσμιών από τις ελληνικές αρχές. Για 15 έργα η προθεσμία για υποβολή των εγγράφων κλεισίματος από τις ελληνικές αρχές είναι πέρα της 1^{ης} Ιανουαρίου 2013.

2.2. Εστίαση σε έργα με σημαντικό αντίκτυπο

Η κυβέρνηση που εξελέγη τον Ιούνιο του 2012 δημιούργησε ένα νέο Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (ΥΠΑΑΥΜΔ). Το διευρυμένο υπουργείο είναι πλέον άμεσα αρμόδιο για τον κύριο όγκο του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ). Έχει θέσει μεταξύ των προτεραιοτήτων του την επιτάχυνση της απορρόφησης του ΕΣΠΑ, συμπεριλαμβανομένης, μέσω της απλοποίησης των διαδικασιών, της αναθεώρησης των υφιστάμενων προγραμμάτων και της στενής εποπτείας των έργων προτεραιότητας. Για καθεμία από αυτές τις εργασίες έχουν ανατεθεί αρμοδιότητες στο ΥΠΑΑΥΜΔ.

2.2.1. Παραχωρήσεις αυτοκινητοδρόμων και μέσο επιμερισμού του κινδύνου

Η επανεκκίνηση των τεσσάρων παραχωρήσεων αυτοκινητοδρόμων ανακοινώθηκε ως προτεραιότητα της κυβέρνησης. Ο πρωθυπουργός όρισε έναν εθνικό διαπραγματευτή με την εντολή να παρουσιάσει μια δίκαιη συμφωνία για όλα τα μέρη η οποία διασφαλίζει το δημόσιο συμφέρον και επιτρέπει την άμεση επανεκκίνηση των έργων κατασκευής μόλις ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις. Οι διαπραγματεύσεις ξεκίνησαν με όλα τα μέρη τον Σεπτέμβριο του 2012 μετά τις προκαταρκτικές συζητήσεις τον Αύγουστο.

Οι τρέχουσες χρηματοπιστωτικές και οικονομικές συνθήκες είναι διαφορετικές από εκείνες που ίσχυαν κατά την υπογραφή των συμβάσεων παραχώρησης. Οι επικαιροποιημένες προτάσεις που αντικατοπτρίζουν τις νέες συνθήκες θα πρέπει να κατατεθούν στο ελληνικό κοινοβούλιο πριν από το τέλος του έτους. Η Επιτροπή είναι έτοιμη να εξετάσει τις προτεινόμενες λύσεις. Η Ομάδα Δράσης έχει διαθέσει στην Ελλάδα ένα μέλος της για την παροχή βοήθειας αποκλειστικά για το σκοπό αυτό, ενώ όρισε και άλλο ένα μέλος για τη διευκόλυνση του συντονισμού μεταξύ της ελληνικής κυβέρνησης και των διάφορων υπηρεσιών της Επιτροπής.

Επιπλέον, έχουν ληφθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μια σειρά μέτρων που ελπίζεται ότι θα διευκολύνουν την υλοποίηση των εν λόγω έργων. Αυτά περιλαμβάνουν την αύξηση των ποσοστών συγχρηματοδότησης από την ΕΕ που αναφέρθηκε ήδη και τη δημιουργία ενός μέσου επιμερισμού του κινδύνου (ΜΕΚ) για την υποστήριξη της κινητοποίησης της χορήγησης δανείων από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), μέσω εγγύησης από τα διαρθρωτικά ταμεία, ώστε να συμπληρωθεί η δημόσια χρηματοδότηση που υποστηρίζεται στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής.

2.2.2. Παρακολούθηση των έργων προτεραιότητας

Έχει θεσπιστεί από τις ελληνικές αρχές ένα ισχυρό εργαλείο παρακολούθησης³ το οποίο θα πρέπει να αξιοποιηθεί πλήρως για. Από τα 181 έργα, 7 έργα έχουν ολοκληρωθεί (συνολικός συγχρηματοδοτούμενος προϋπολογισμός 142 εκ. €), 104 έργα υλοποιούνται σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα (συνολικός συγχρηματοδοτούμενος προϋπολογισμός 3.738 εκ. €), 64 έργα απαιτούν επίσπευση (συνολικός συγχρηματοδοτούμενος προϋπολογισμός 7.247 εκ. €), 5 έργα βρίσκονται σε κίνδυνο (συνολικός συγχρηματοδοτούμενος προϋπολογισμός 389 εκ. €) και 1 έργο ακυρώθηκε (συγχρηματοδοτούμενος προϋπολογισμός 2 εκ. €)⁴.

Οι ελληνικές αρχές συντάσσουν τριμηνιαία έκθεση παρακολούθησης. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής επίσης συμμετέχουν σε αυτή τη διαδικασία παρακολούθησης, με ιδιαίτερη εστίαση σε έργα που έχουν καθυστερήσει.

Η Ομάδα Δράσης προσφέρει υποστήριξη σε κρίσιμα έργα και έχουν ήδη διατυπωθεί ορισμένα αιτήματα τεχνικής βοήθειας. Αναμένεται ότι θα ακολουθήσουν περαιτέρω αιτήματα. Το Γραφείο της Αθήνας της Ομάδας Δράσης ενισχύθηκε πρόσφατα προκειμένου να είναι σε θέση να ανταποκριθεί καλύτερα σε τέτοιες ανάγκες (είτε άμεσα είτε κινητοποιώντας εξωτερική υποστήριξη) σε όλους τους κρίσιμους τομείς (μεταφορές, διαχείριση αποβλήτων, ψηφιακή κοινωνία, κοινωνική οικονομία και απασχόληση). Η Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΜΟΔ ΑΕ) υποστηρίζει έργα προτεραιότητας κυρίως στις περιφέρειες.

2.2.3. Διαχείριση στερεών αποβλήτων

Η διαχείριση αποβλήτων είναι ένα ευαίσθητο πεδίο από πλευράς διαδικασιών παράβασης σχετικά με τη μη συμμόρφωση με την περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ. Πραγματοποιούνται συνεχώς διαγωνισμοί στην κρίσιμη περιφέρεια της Αττικής (τόσο για τα στερεά όσο και για τα υγρά απόβλητα) και σε άλλες περιοχές. Οι ελληνικές αρχές έχουν ζητήσει την υποστήριξη της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα στον ανταγωνιστικό διάλογο για συμπράξεις ιδιωτικού και δημοσίου τομέα όσον αφορά τις εγκαταστάσεις στερεών αποβλήτων.

2.3. Διαδικασίες με σκοπό τον εξορθολογισμό

Οι ελληνικές αρχές έχουν ένα συγκεκριμένο σχέδιο για την ταχεία ολοκλήρωση της απλοποίησης των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου. Η Ομάδα Δράσης παρέχει υποστήριξη σε συγκεκριμένα πεδία. Οι κύριες βελτιώσεις που δρομολογούνται αφορούν την μείωση των καθυστερήσεων για την πραγματοποίηση πληρωμών και την εφαρμογή ανάλογων επιπέδων ελέγχων εκ των προτέρων(ex ante). Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα έχει αποστείλει ένα έγγραφο συζήτησης για σημαντική επανεξέταση των διαδικασιών για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020 και οι συζητήσεις για το εν λόγω ζήτημα έχουν ξεκινήσει με τις ελληνικές αρχές.

---

³ <http://www.eu4you.gr/Priorities.aspx?mod=1&~>

⁴ Πηγή ελληνικό εργαλείο παρακολούθησης, 03.10.2012

3. ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ / ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Κύριες εξελίξεις:

Η πρόταση για τη δημιουργία ενός Ταμείου για την Ανάπτυξη, το οποίο θα μπορούσε να διευκολύνει τη χρηματοδότηση της ελληνικής οικονομίας, υποβλήθηκε τον Οκτώβριο του 2012. Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα συμμετείχε ενεργά στην προπαρασκευαστική επιτροπή.

Οι ελληνικές ΜΜΕ έχουν αρχίσει να επωφελούνται από τη χρηματοδότηση μέσω του προγράμματος JEREMIE, όμως άλλα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής θα πρέπει να βελτιωθούν.

3.1. Τραπεζικά και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

Ο ελληνικός χρηματοπιστωτικός τομέας χαρακτηρίζεται από δύο κύριες τάσεις. Από τη μία πλευρά, έχει αρχίσει να εκδηλώνεται μια διαδικασία ενοποίησης και συγκέντρωσης. Από την άλλη πλευρά, η επιτυχής ολοκλήρωση της πρώτης φάσης της διαδικασίας ανακεφαλαιοποίησης των τεσσάρων μεγαλύτερων εγχώριων δανειστών έχει βελτιώσει το επιχειρησιακό περιβάλλον για τις ελληνικές τράπεζες και σταθεροποίησε τις μεσοπρόθεσμες προοπτικές του κλάδου. Οι προσπάθειες επικεντρώνονται πλέον στην ολοκλήρωση της δεύτερης φάσης της διαδικασίας ανακεφαλαιοποίησης και εξυγίανσης.

Η παρατεταμένη συρρίκνωση της ελληνικής οικονομίας και η δραματική αύξηση των επιπέδων ανεργίας έχουν αφήσει το στίγμα τους στους ισολογισμούς των εγχώριων δανειστών. Προκλήσεις όπως η σταδιακή επιστροφή των καταθέσεων (των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων) και η αντιμετώπιση του αυξανόμενου όγκου των μη εξυπηρετούμενων δανείων στην πραγματική οικονομία είναι κεφαλαιώδους σημασίας, ενώ οι όγκοι δανειοδότησης προς τον ιδιωτικό τομέα παραμένουν στάσιμοι.

Με βάση το υπόβαθρο αυτό, το έργο της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα επικεντρώνεται στην οργάνωση τεχνικής βοήθειας γύρω από συγκεκριμένα τεχνικά ζητήματα στο πεδίο της τραπεζικής εξυγίανσης. Μία τεχνική συνάντηση εργασίας, στην οποία συμμετείχε η Τράπεζα της Ελλάδος και εν μέρει το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων (ΤΕΚΕ), οργανώθηκε στις 25 Απριλίου, συγκεντρώνοντας εμπειρίες από την Ιρλανδία, την Πορτογαλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και τις ΗΠΑ, καθώς και υλικό από το τμήμα τεχνικής βοήθειας του ΔΝΤ. Επιπλέον, έχοντας κατά νου ότι η ελληνική οικονομία βασίζεται πρωτίστως στις ΜΜΕ, διερευνάται η δυνατότητα ανάπτυξης μικροπιστώσεων στην Ελλάδα, ακόμη και μέσω μη τραπεζικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, σε συνεργασία με τις ελληνικές αρχές και κυρίως με την Τράπεζα της Ελλάδος. Οργανώνεται τεχνική βοήθεια για τον καθορισμό των προπαρασκευαστικών δράσεων που μπορούν να αναληφθούν.

3.2. Ασφαλίσεις

Από τις αρχές του 2012, η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα, κατόπιν αιτήματος της Τράπεζας της Ελλάδος, οργανώνει τεχνική υποστήριξη για την υποστήριξη της αναδιοργάνωσης των δύο ταμείων εγγύησης των ασφαλίσεων. Στα πλαίσια της εν λόγω υποστήριξης έχουν αναζητηθεί λύσεις σε σχέση με την εξυγίανση του ασφαλιστικού

κλάδου. Μετά από μια σειρά επαφών και προπαρασκευαστικών δράσεων, κυρίως με τη γερμανική αρχή εποπτείας (Bafin), το γερμανικό Υπουργείο Οικονομικών και την Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΑΑΕΣ), οργανώθηκε μία συνάντηση εργασίας με τη συμβολή της Γερμανίας, του Ηνωμένου Βασιλείου, της Πορτογαλίας και της ΕΑΑΕΣ στην Τράπεζα της Ελλάδος στις 24 Μαΐου 2012. Έκτοτε, η Ομάδα Δράσης παρακολουθεί στενά και υποστηρίζει τις εξελίξεις (κυρίως την εκπόνηση της συναφούς νομοθεσίας) από κοινού με την Τράπεζα της Ελλάδος.

3.3. Πρόσβαση σε χρηματοδότηση

Η άμεση πρόκληση συνίσταται στη διασφάλιση βιώσιμου δανεισμού για την πραγματική οικονομία και στη μείωση των δυσμενών επιπτώσεων της μείωσης της προσφοράς πιστώσεων που περιορίζει επί του παρόντος τις δυνατότητες της ελληνικής οικονομίας να εξέλθει από την κρίση.

Ενώ εξακολουθεί να πραγματοποιείται σημαντικό έργο για την ανακεφαλαιοποίηση και την αναδιάρθρωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, θα πρέπει να συνδυαστεί με προσπάθειες βελτίωσης της πιστωτικής κατάστασης των ελληνικών επιχειρήσεων και κυρίως των ΜΜΕ. Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα συμβουλεύει τις ελληνικές αρχές για τις επιλογές σύνδεσης αποτελεσματικών δεσμεύσεων συμπεριφοράς και στόχων δανεισμού με την ανακεφαλαιοποίηση. Δόθηκαν παραδείγματα άλλων Κρατών Μελών που έχουν ακολουθήσει τη συγκεκριμένη προσέγγιση στο παρελθόν (Γαλλία, Ιταλία, ΗΒ, Γερμανία και Πορτογαλία).

Όσον αφορά τα διάφορα διαθέσιμα χρηματοπιστωτικά μέσα, έχουν αναπτυχθεί προγράμματα προώθησης για ΜΜΕ⁵. Τα περισσότερα προϋποθέτουν την υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ). Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται επισκόπηση των υφιστάμενων πρωτοβουλιών που υποστηρίζονται από την ΕΕ για την αύξηση του τραπεζικού δανεισμού προς τον επιχειρηματικό τομέα και κυρίως τις ελληνικές ΜΜΕ. Στα τέλη Σεπτεμβρίου του 2012, οι εν λόγω πρωτοβουλίες αντιστοιχούσαν σε ποσό 1,26 δις €.

---

⁵ Υπάρχουν και άλλα εθνικά σχέδια τα οποία δεν λαμβάνουν στήριξη από την ΕΕ, αλλά δεν απαριθμούνται παρακάτω.

Πίνακας: Υφιστάμενα μέσα στήριξης του τραπεζικού δανεισμού προς τον επιχειρηματικό τομέα:

Σε εκατομμύρια €	Συνολικό διαθέσιμο ποσό για ΜΜΕ (εκ. €)	Στήριξη από ΕΕ (εκ. €)	Τράπεζες (εκ. €)	Εκταμιεύσεις προς ΜΜΕ (30/09/12) (εκ. €)
JEREMIE (ΕΤαΕ)	360	180	180	49
Ταμείο Επιχειρηματικότητας (ΕΤΕΑΝ)	900 ⁶	300	600	0
Σύνολο⁷	1.260	480	780	49

Σημείωση: Το JEREMIE και το Ταμείο Επιχειρηματικότητας είναι χρηματοδοτούμενα μέσα καταμερισμού των κινδύνων.

Η απορρόφηση των κονδυλίων του JEREMIE από ΜΜΕ έχει αυξηθεί σημαντικά από τον Μάρτιο του 2012, ιδιαίτερα στην Αττική και στη Μακεδονία. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι επετράπη η χρηματοδότηση των κεφαλαίων κίνησης και ότι οι συμβάσεις τροποποιήθηκαν αναλόγως⁸. Το μέσο αυτό, το οποίο παρέχει ρευστότητα καθώς και καταμερισμό των κινδύνων, αποδεικνύει τη δυνατότητα δημιουργίας ενός λειτουργικού μέσου στήριξης σε δύσκολες περιστάσεις. Ωστόσο, τα άλλα υφιστάμενα καθεστώτα και ιδιαίτερα το Ταμείο Επιχειρηματικότητας δεν κατάφεραν να φθάσουν στους προτιθέμενους αποδέκτες τους, ιδιαίτερα επειδή ο σχεδιασμός του προϊόντος δεν προσαρμόστηκε από το ΕΤΕΑΝ (για παράδειγμα, ώστε να επιτρέπονται περισσότερα δάνεια για κεφάλαια κίνησης ή ώστε να διευρυνθούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας). Ως εκ τούτου, η συνολική απορρόφηση των διαθέσιμων κονδυλίων είναι πολύ περιορισμένη, μόλις 49 εκ. €, ενώ υπήρχε η δυνατότητα για 1.260 εκ. € έως τα τέλη Σεπτεμβρίου του 2012.

Προκειμένου να αυξηθεί η διαθέσιμη ρευστότητα των ελληνικών τραπεζών, η Ομάδα Δράσης και άλλες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έχουν υποστηρίξει τη δημιουργία ενός νέου μέσου χρηματοοικονομικής τεχνικής ως εγγύησης για τη χορήγηση δανείων από την ΕΤΕπ προς τις ΜΜΕ. Για τον σκοπό αυτό, υπεγράφη μια συμφωνία από τις ελληνικές αρχές και την ΕΤΕπ στις 21 Μαρτίου 2012, με την παροχή τεχνικής βοήθειας από την Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα κατά τη διαπραγμάτευση. Το εν λόγω μέσο συνίσταται σε μια εγγύηση από τα διαρθρωτικά ταμεία (ανώτατου ύψους 500 εκ. €) με σκοπό τη στήριξη της χορήγησης πρόσθετων συνολικών δανείων από την ΕΤΕπ προς τις τράπεζες (ανώτατου ύψους 1 δις €). Αυτό θα επιτρέψει στις τράπεζες να

⁶ Οι ελληνικές αρχές ανακοίνωσαν ότι το ποσοστό συγχρηματοδότησης θα μειωθεί στο 50% (από 66%). Σε αυτήν την περίπτωση θα υπάρχουν διαθέσιμα συνολικά 600 εκ ευρώ εκ των οποίων 300 εκ από τράπεζες και 300 από την ΕΕ.

⁷ Ο μηχανισμός Progress αποσύρθηκε το Μάιο του 2012.

⁸ Κατόπιν της τροποποίησης των σχετικών κανονιστικών διατάξεων της ΕΕ τον Δεκέμβριο 2011.

χορηγήσουν με τη σειρά τους δάνεια σε ΜΜΕ, με ιδιαίτερη προτεραιότητα εκείνες οι οποίες έχουν ήδη λάβει στήριξη από τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ. Η ΕΤΕπ έχει δεσμευθεί για τη χορήγηση δανείων ύψους 600 εκ. € για ΜΜΕ πριν από τα τέλη Ιανουαρίου του 2013: 160 εκ. € στο πλαίσιο αυτού του νέου μέσου και 440 εκ. € σε δάνεια που είχαν εγκριθεί με την εγγύηση του ελληνικού δημοσίου. Μέχρι στιγμής, έχουν εγκριθεί 300 εκ. €, και αναμένεται οι εκταμιεύσεις να πραγματοποιηθούν σύντομα.

Τέλος, δημιουργήθηκε πολύ πρόσφατα ένα μέσο εγγυήσεων ποσού 150 εκ. € και πρόκειται να υλοποιηθεί από το ΕΤΕΑΝ. Στόχος είναι η μείωση του κινδύνου για τις ελληνικές τράπεζες από τη χορήγηση δανείων στις ΜΜΕ, παρέχοντάς τους εγγύηση. Μειώνοντας τον κίνδυνο από τη χορήγηση δανείων, το εν λόγω μέσο θα συμπληρώσει τα συνολικά δάνεια της ΕΤΕπ (βλέπε παραπάνω) τα οποία στοχεύουν στη στήριξη της ρευστότητας. Ο αντίκτυπος του στον τραπεζικό δανεισμό θα πρέπει να εκτιμηθεί κατά τους προσεχείς μήνες.

3.4. Δρομολόγηση νέου μέσου: Ταμείο για την Ανάπτυξη στην Ελλάδα (ΤγΑ)

Κατόπιν αιτήματος του Έλληνα Υπουργού Ανάπτυξης, συστάθηκε μια διεθνής επιτροπή για την εξέταση της δυνατότητας δημιουργίας ενός Ταμείου για την Ανάπτυξη στην Ελλάδα με στόχο τη διευκόλυνση της χρηματοδότησης της ελληνικής οικονομίας. Στην Επιτροπή συμμετέχουν 10 εκπρόσωποι ελληνικών και διεθνών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένου ενός εμπειρογνώμονα της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα. Η επιτροπή ξεκίνησε το έργο της στις 18 Απριλίου 2012 και έχει πραγματοποιήσει έως σήμερα 9 συνεδριάσεις, καθώς και πολυάριθμες ανεπίσημες συνεδρίες και συζητήσεις. Επίσης, η επιτροπή βασίστηκε σε ανεξάρτητη τεχνογνωσία από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Τον Οκτώβριο του 2012, η επιτροπή υπέβαλε μια πρόταση στην ελληνική κυβέρνηση με τις παρακάτω βασικές αρχές για ένα τέτοιου είδους ταμείο:

- Η πολιτική επιρροή στις καθημερινές δραστηριότητες του ταμείου θα πρέπει να αποφευχθεί. Οι εποπτικοί φορείς του ταμείου θα πρέπει να διασφαλίζουν τη δέουσα λειτουργία σε επίπεδο βέλτιστης πρακτικής.
- Προκειμένου να διασφαλιστεί μια επενδυτική πολιτική προσανατολισμένη στις αγορές, οι επενδυτές θα πρέπει να είναι οι μέτοχοι του ταμείου.
- Το Ταμείο θα πρέπει να χρηματοδοτείται από ιδιωτικές και δημόσιες πηγές. Θα πρέπει να υπάρξει ένας συνδυασμός μεταξύ ιδιωτών και θεσμικών επενδυτών και δημόσιων προϋπολογισμών.
- Το αντικείμενο δραστηριοτήτων ενός «Ταμείου για την ανάπτυξη στην Ελλάδα» θα μπορούσε να καλύπτει όλες τις δραστηριότητες που δεν μπορούν να επιτελεστούν στο βέλτιστο επίπεδο από τα υφιστάμενα ιδρύματα του τραπεζικού τομέα. Αυτό σημαίνει ότι σε περίπτωση που οι συμμετέχοντες της αγοράς προσφέρουν εύλογες λύσεις, ένα ταμείο δεν θα πρέπει να επιχειρεί να καταστεί ανταγωνιστής των συμμετεχόντων της αγοράς. Όλες οι δραστηριότητες θα πρέπει να είναι σχεδιασμένες ώστε να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση μιας ανεπάρκειας της αγοράς.

Η επιτροπή υπέβαλε μια πρόταση για την υλοποίηση ενός «Ταμείου για την Ανάπτυξη» τον Οκτώβριο του 2012. Οι εργασίες έχουν περάσει στη δεύτερη φάση, η οποία αφορά στη σύνταξη μιας λεπτομερούς ανάλυσης απόκλισης.

4. ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Κύριες εξελίξεις:

Τον Μάρτιο του 2012 ελήφθη μια απόφαση σταθμός για τη σύσταση διευθύνουσας ομάδας υψηλού επιπέδου για τη μεταρρύθμιση υπό την εποπτεία του πρωθυπουργού. Η εν λόγω ομάδα θα πρέπει πλέον να αξιοποιείται από τις ελληνικές αρχές για την καθοδήγηση της μεταρρύθμισης της διοίκησης σε τακτική βάση.

Επιπλέον, οι κύριες αρχές για τη σύσταση, την οργάνωση και τη λειτουργία της διυπουργικής συντονιστικής δομής, η οποία απαιτείτο επειγόντως, αποφασίστηκαν από το γραφείο του Έλληνα πρωθυπουργού. Ο στόχος είναι η ενίσχυση του διυπουργικού συντονισμού σε συνδυασμό με τον σχεδιασμό, την παρακολούθηση και την υλοποίηση όλων των διυπουργικών θεμάτων, καθώς και την επίλυση προβλημάτων σε περίπτωση κρίσιμων αποφάσεων. Η δομή θα πρέπει πλέον να συσταθεί επισήμως με στόχο την έναρξη των εργασιών στις αρχές του 2013.

Έχουν ξεκινήσει οι εργασίες για την αναδιοργάνωση των «κυβερνητικών φορέων» με στόχο την υποστήριξη της αποτελεσματικότερης λειτουργίας τους, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τους δημοσιονομικούς περιορισμούς και τα σχέδια στελέχωσης. Ως πρώτο βήμα, βρίσκεται επί του παρόντος σε εξέλιξη μια αξιολόγηση των δομών όλων των ελληνικών υπουργείων, με στόχο την αναδιοργάνωση των υπουργείων κατά το πρώτο τρίμηνο του 2013. Η αξιολόγηση και η αναδιοργάνωση όλων των άλλων δημόσιων φορέων θα πρέπει επίσης να ξεκινήσει το 2012 και να συνεχιστεί κατά το 2013. Στην εν λόγω διαδικασία θα συμπεριληφθεί η συγχώνευση ή η κατάργηση ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών.

Όσον αφορά την αξιολόγηση των δεξιοτήτων του προσωπικού, έχει ξεκινήσει το προκαταρκτικό έργο για τη μεθοδολογία και το αντικείμενο του εγχειρήματος.

Οι ελληνικές αρχές συντάσσουν επί του παρόντος μια νέα εκδοχή της συνολικής στρατηγικής ΤΠΕ, ενώ δημιουργείται και μια νέα διευθύνουσα δομή.

Η μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης είναι μία από τις κύριες μεταρρυθμίσεις που πρόκειται να υλοποιηθούν στην Ελλάδα στην πορεία της οικονομικής ανάκαμψης. Απαιτούνται μεταρρυθμίσεις σε κεντρικό, αποκεντρωμένο, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο διακυβέρνησης που θα συμβάλουν - είτε άμεσα είτε έμμεσα - στις απαραίτητες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

Για περισσότερο από ένα έτος, η Γαλλία ως επικεφαλής τομέα⁹ έχει συμβάλει ενεργά, σε συνεργασία με την Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα, στην παροχή βοήθειας, σε πρώτη

⁹ Για κάποιες μεταρρυθμίσεις, ένα Κράτος Μέλος ή ένας διεθνής οργανισμός με αποδεδειγμένη εμπειρία σε έναν τομέα πολιτικής μπορεί να αναλάβει αρμοδιότητες επικεφαλής τομέα, με την υποστήριξη της Ομάδας Δράσης. Ο επικεφαλής τομέα μπορεί να «εμπλακεί» από τα πρώτα στάδια του έργου, συμπεριλαμβανομένης της σύνταξης οδικών χαρτών και καθοδηγεί τις ελληνικές αρχές στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή του μεταρρυθμιστικού έργου.

φάση, σε κρατικό επίπεδο για τα διαφορετικά σκέλη της μεταρρύθμισης της κεντρικής κυβέρνησης.

Η Γερμανία ως επικεφαλής τομέα συνεργάζεται με τις ελληνικές αρχές για τη μεταρρύθμιση της τοπικής και αποκεντρωμένης διοίκησης. Συμφωνήθηκε ένας οδικός χάρτης και πραγματοποιήθηκε μια πρώτη συνεδρίαση της διευθύνουσας ομάδας με στόχο την ιεράρχηση των δράσεων και την έναρξη της υλοποίησης.

4.1. Δομή και κανόνες της κεντρικής δημόσιας διοίκησης

4.1.1. Διυπουργικός συντονισμός:

Η ύπαρξη μιας σταθερής και μόνιμης διυπουργικής συντονιστικής δομής αποτελεί επείγουσα ανάγκη δεδομένης της ανάγκης αποτελεσματικότητας της κεντρικής διοίκησης. Θα παράσχει καλύτερη καθοδήγηση και μια πιο στρατηγική θεώρηση σε όλη την κεντρική κυβέρνηση μέσω της βελτίωσης και της επιτάχυνσης του συντονισμού μεταξύ των υπουργείων και της επίλυσης διυπουργικών προβλημάτων που μπορεί να προκύψουν. Αυτή η δομή θα είναι επίσης αποφασιστικής σημασίας για την υλοποίηση της διοικητικής μεταρρύθμισης και για τις αποφάσεις που εκδίδονται από τη διευθύνουσα ομάδα υψηλού επιπέδου για τη μεταρρύθμιση.

Οι κύριες αρχές για τη σύσταση, την οργάνωση και τη λειτουργία αυτής της δομής που καλύπτουν όλα τα πεδία αποφασίστηκαν από το γραφείο του πρωθυπουργού με την υποστήριξη της Γαλλίας ως επικεφαλής τομέα και σε συντονισμό με την Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα. Ο πρωθυπουργός έχει αναθέσει σε έναν ανώτερο υπάλληλο την προετοιμασία της δημιουργίας της διυπουργικής συντονιστικής δομής, ο οποίος ασχολείται πλέον με τα ζητήματα αυτά. Θα πρέπει πλέον να ληφθούν γρήγορα όλες οι διαδικασίες και τα απαραίτητα μέτρα για τη θεσμοθέτηση της διυπουργικής δομής, συμπεριλαμβανομένου του επίσημου διορισμού του συντονιστή με 5ετή θητεία. Η δομή αναμένεται να τεθεί πλήρως σε λειτουργία στις αρχές του 2013.

4.1.2. Αξιολόγηση των δομών των δημοσίων φορέων:

Ένας δεύτερος κύριος πυλώνας της ελληνικής διοικητικής μεταρρύθμισης είναι η αξιολόγηση της δομής των ελληνικών δημοσίων φορέων. Η εν λόγω εργασία αφορά την προετοιμασία σεναρίων μετασχηματισμού, επιτρέποντας στις εν λόγω διοικήσεις να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και τα κατάλληλα σχέδια στελέχωσης, μειώνοντας ταυτόχρονα τις δαπάνες τους. Μια μεθοδολογία για τις εν λόγω αξιολογήσεις καθορίστηκε από το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΥΔΜΗΔ) με την υποστήριξη της Γαλλίας ως επικεφαλής τομέα. Η εν λόγω μεθοδολογία δοκιμάστηκε κατά την άνοιξη του 2012 για την αξιολόγηση των δομών του ΥΔΜΗΔ και του Υπουργείου Περιβάλλοντος. Η αξιολόγηση όλων των άλλων υπουργείων, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας, βρίσκεται επί του παρόντος σε εξέλιξη. Ο στόχος είναι οι συστάσεις μετασχηματισμού να υποβληθούν στο υψηλότερο επίπεδο της ελληνικής κυβέρνησης έως τα τέλη του 2012 και όλα τα υπουργεία να αναδιοργανωθούν έως τις αρχές του 2013.

Οι τρέχουσες αξιολογήσεις διεξάγονται από ελληνικές ομάδες αξιολόγησης οι οποίες αποτελούνται από Έλληνες υπαλλήλους, υπό τον συντονισμό του ΥΔΜΗΔ και υπό την ηγεσία του γραφείου του πρωθυπουργού. Κατόπιν αιτημάτων των ελληνικών αρχών, η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα και η Γαλλία ως επικεφαλής τομέα, σε συνεργασία με τα άλλα Κράτη Μέλη, παρέσχον υποστήριξη με δημόσιους υπαλλήλους υψηλού επιπέδου από διάφορες εθνικές διοικήσεις. Ο στόχος τους είναι να παράσχουν τεχνογνωσία στις ελληνικές ομάδες αξιολόγησης και να διασφαλίσουν ότι η μεθοδολογία που συμφωνήθηκε από κοινού εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλα τα υπουργεία (μέχρι στιγμής, έχουν κινητοποιηθεί περίπου 20 δημόσιοι υπάλληλοι από 5 Κράτη Μέλη).

Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας αναδιάρθρωσης, παρέχεται βοήθεια για την υποστήριξη της απαραίτητης δημιουργίας οριζόντιων δομών στήριξης (Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού, ΤΠΕ, Λογιστικός έλεγχος, Δημοσιονομικά), ενόψει της εφαρμογής κοινών κανόνων και εναρμονισμένων διαδικασιών.

4.1.3. Αξιολόγηση των δεξιοτήτων του προσωπικού:

Έχει ξεκινήσει το έργο του καθορισμού των κριτηρίων αξιολόγησης και της μεθοδολογίας αξιολόγησης των δεξιοτήτων των δημοσίων υπαλλήλων. Απαιτούνται πλέον αποφάσεις για τον τρόπο με τον οποίο θα προχωρήσει η διαδικασία.

4.1.4. Πολιτική ανθρωπίνων πόρων

Έχουν ξεκινήσει οι συζητήσεις για την ανάπτυξη μιας νέας πολιτικής ανθρωπίνων πόρων, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων πρόσληψης, της κατάρτισης, της κινητικότητας, των δεξιοτήτων και της συνολικής διαχείρισης της σταδιοδρομίας των υπαλλήλων. Αυτή περιλαμβάνει επίσης, ως αναγκαία προτεραιότητα, την αξιολόγηση των δεξιοτήτων και των προσόντων της ανώτατης διοίκησης.

4.2. Διοικητική μεταρρύθμιση σε αποκεντρωμένο, τοπικό και περιφερειακό επίπεδο

Η Γερμανία άρχισε να παρέχει τεχνική βοήθεια για τη διοικητική μεταρρύθμιση σε αποκεντρωμένο, τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Αναπτύχθηκε και υπογράφηκε ένας οδικός χάρτης, με τον οποίο καθορίστηκαν 6 άξονες προτεραιοτήτων για τη μεταρρύθμιση:

- (1) Καθορισμός των μεθόδων και των διαδικασιών για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δήμων και των περιφερειών (πιλοτικές εφαρμογές: πολεοδομία, ανάπτυξη της υπαίθρου)·
- (2) Σχεδιασμός και εφαρμογή της δημόσιας πολιτικής στο πεδίο της ακίνητης περιουσίας δήμων και περιφερειών, για την υποστήριξη της ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο·
- (3) Βελτίωση της ικανότητας αξιοποίησης των διαρθρωτικών ταμείων από τις τοπικές αρχές (διαχείριση, απλούστευση των εν σειρά διαδικασιών λήψης αποφάσεων)·
- (4) Διαχείριση των αποβλήτων (κοστολόγηση, υπηρεσίες τιμολόγησης, δημοτικά τέλη καθαριότητας)·

- (5) Ενίσχυση του σχεδιασμού και της υλοποίησης των κεντρικών πολιτικών αξιολόγησης των δομών της τοπικής αυτοδιοίκησης, με σκοπό τη βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται στους πολίτες, λαμβάνοντας υπόψη τα ζητήματα αποτελεσματικότητας και επισημαίνοντας τις υφιστάμενες χωροταξικές διαφοροποιήσεις·
- (6) Εποπτεία των δήμων και των περιφερειών

Διάφορες ομάδες εργασίας έχουν συσταθεί για να αξιολογήσουν το έργο επί των επιχειρησιακών σχεδίων υλοποίησης σε κάθε μία από αυτές τις διαστάσεις. Συστάθηκε μια ειδική διευθύνουσα επιτροπή και πραγματοποίησε την πρώτη της συνεδρίαση τον Οκτώβριο.

4.3. Ηλεκτρονική διακυβέρνηση

Οι ελληνικές αρχές έχουν αρχίσει να συντάσσουν μια νέα εκδοχή της στρατηγικής ΤΠΕ. Επίσης, συστάθηκε μια διοικούσα επιτροπή ΤΠΕ (ΥΔΜΗΔ, Υπουργείο Οικονομικών, γραφείο του πρωθυπουργού) για τον συντονισμό και την ιεράρχηση των κύριων έργων ΤΠΕ.

Υπάρχει διαρκής συντονισμός με το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, το οποίο διαδραματίζει τον κύριο ηγετικό ρόλο στο εν λόγω πεδίο. Η διαδικασία καθοδήγησης θα πρέπει να ενισχυθεί στο πλαίσιο της νέας διυπουργικής συντονιστικής δομής. Η διαχείριση της εν λόγω διαδικασίας θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη την ανατροφοδότηση από την πρότερη υλοποίηση του έργου ΤΠΕ. Οι αυστριακές αρχές έχουν παράσχει προκαταρκτικές συστάσεις για τη σύνταξη της στρατηγικής ΤΠΕ και για την ανάγκη καθοδήγησης και καθορισμού προτεραιοτήτων, καθώς και της εξασφάλισης συνοχής με άλλες πολιτικές. Σε αυτό το πεδίο, η Αυστρία δρα σε στενή συνεργασία με τη Γαλλία ως επικεφαλής τομέα για την κεντρική μεταρρύθμιση, και την Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα. Προτάθηκε περαιτέρω τεχνική υποστήριξη, η οποία θα παρασχεθεί μόλις ανακοινωθεί η νέα στρατηγική ΤΠΕ. Επιπλέον, η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα παρέχει τεχνογνωσία, όταν ζητηθεί, σε ζητήματα που σχετίζονται με την κοστολόγηση, το αντικείμενο και το χρονοδιάγραμμα για διάφορα έργα μεγάλου αντίκτυπου. Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα διευκόλυνε μια αποστολή για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη στην Εσθονία με διάφορους εμπειρογνώμονες της ΕΕ, για την επιτυχή συνεργασία μεταξύ του Υπουργείου Δικαιοσύνης και του ΥΔΜΗΔ. Η ελληνική διοίκηση έχει ήδη ενσωματώσει τα ευρήματα της αποστολής, στο σχέδιο δράσης που συνέταξε το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

4.4. Μελλοντικές εξελίξεις:

Έχουν πραγματοποιηθεί τα πρώτα βήματα για την αξιολόγηση και την αναδιοργάνωση των δημόσιων φορέων, μέσω της τρέχουσας προσπάθειας που αφορά στις δομές των ελληνικών υπουργείων. Οι ελληνικές αρχές που είναι αρμόδιες για την προσπάθεια αυτή θα πρέπει πλέον να αναλάβουν τη στενή και συνεχή παρακολούθηση των διαφορετικών φάσεων και του πιλοτικού έργου. Πριν από την έναρξη της φάσης μετασχηματισμού, θα είναι ζωτικής σημασίας η θέσπιση του διυπουργικού συντονισμού και η αποτελεσματική ικανότητα λήψης αποφάσεων. Παράλληλα, σημαντική πρόκληση αποτελεί η απαραίτητη αξιολόγηση και αναδιοργάνωση του πλήρους εύρους των δημόσιων φορέων, συμπεριλαμβανομένων όλων των υπηρεσιών και των δομών του δημοσίου τομέα, που

αντιπροσωπεύει σημαντικό τμήμα της μεταρρύθμισης. Σύμφωνα με τον ελληνικό νόμο, όλοι οι δημόσιοι φορείς θα πρέπει να έχουν αναδιοργανωθεί έως τα τέλη του 2013.

5. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Κύριες εξελίξεις:

Από την τελευταία τριμηνιαία έκθεση που δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο του 2012, συνεχίστηκε η παροχή τεχνικής βοήθειας στους τομείς της πολιτικής προϋπολογισμού, φορολογίας και καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Ωστόσο, υπήρξε έντονη επιβράδυνση κατά την άνοιξη τόσο στις μεταρρυθμίσεις όσο και στην τεχνική βοήθεια, ιδιαίτερα στον τομέα της φορολογικής διοίκησης, εξαιτίας της εκτεταμένης προεκλογικής περιόδου.

Όσον αφορά τη φορολογική διοίκηση, πραγματοποιήθηκαν τρεις κοινές αποστολές Επιτροπής-ΔΝΤ (στα τέλη Μαρτίου, στα τέλη Ιουλίου 2012, στα τέλη Οκτωβρίου 2012). Έχουν παράσχει εκτεταμένες συμβουλές για τη θεσμική μεταρρύθμιση και τις πιθανές αλλαγές στη διακυβέρνηση, καθώς και για τον τρόπο καταπολέμησης της διαφθοράς στη φορολογική διοίκηση. Καταρτίστηκε ένα βραχυπρόθεσμο σχέδιο τεχνικής βοήθειας και υλοποιήθηκε κατά το δεύτερο ήμισυ του 2012, προκειμένου να συνεχιστούν οι προσπάθειες σε ορισμένα κύρια πεδία (είσπραξη οφειλών, έλεγχος μεγάλων φορολογούμενων, εύπορων ατόμων). Οι προσπάθειες της τεχνικής βοήθειας επωφελούνται πλέον από τη μεγαλύτερη δεκτικότητα των ελληνικών αρχών. Η έντονη προθυμία της νέας κυβέρνησης να προχωρήσει σε συνολική μεταρρύθμιση σε αυτό το πεδίο εξακολουθεί να παρακωλύεται από την έλλειψη διοικητικής ικανότητας και την αδράνεια. Μια τέτοια περίπτωση είναι η μεταρρύθμιση του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, η οποία, ενώ αποτελεί ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση, εξακολουθεί να προϋποθέτει περαιτέρω απλοποίηση (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε επιχειρηματικό περιβάλλον).

Στο πεδίο της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (ΝΕΠΔ), έχει ήδη σημειωθεί ουσιαστική πρόοδος με την εφαρμογή ενός πλήρως λειτουργικού μηχανισμού συντονισμού μεταξύ των αρχών στο δίκτυο ΝΕΠΔ και τη δημιουργία προγραμμάτων κατάρτισης που απευθύνονται στο προσωπικό των διαφόρων φορέων που δραστηριοποιούνται στην καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της φοροδιαφυγής.

Στο πεδίο της διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών, το ΔΝΤ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνέχισαν να παρέχουν τεχνική βοήθεια, ιδιαίτερα με στόχο την ενίσχυση του ελέγχου των δαπανών και την αντιμετώπιση του ζητήματος των υπερημεριών όσον αφορά τις δημόσιες δαπάνες. Το ΔΝΤ και η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα παρέσχον επίσης τεχνική βοήθεια για τα εργαλεία ΤΠΕ διαχείρισης των δαπανών και αυτή η βοήθεια αναμένεται να συνεχιστεί σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο ορίζοντα.

Τέλος, μια νέα ροή τεχνικής βοήθειας οργανώνεται για την υποστήριξη του εκσυγχρονισμού του ελληνικού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ο οδικός χάρτης για την παροχή τεχνικής βοήθειας προς το ελληνικό Ελεγκτικό Συνέδριο συμφωνήθηκε πρόσφατα και οι

5.1. Φορολογική διοίκηση

Η τεχνική βοήθεια στον τομέα της φορολογικής διοίκησης επιβραδύνθηκε κατά την άνοιξη, καθώς η Γενική Γραμματεία Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων (ΓΓΦΤ) δεν ήταν σε θέση να αναλάβει οποιαδήποτε δέσμευση απουσία σαφούς πολιτικής ηγεσίας¹⁰. Αυτό οδήγησε στην αναστολή πολλών αποστολών εμπειρογνομόνων τη στιγμή που οι δράσεις τεχνικής βοήθειας για τις οργανωτικές και νομοθετικές αλλαγές αναμένονταν να αποκτήσουν ώθηση μετά την αρχική φάση της «ανάλυσης απόκλισης».

Προκειμένου να συνεχιστεί η προσπάθεια της τεχνικής βοήθειας, το ΔΝΤ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησαν συζητήσεις για ένα βραχυπρόθεσμο σχέδιο τεχνικής βοήθειας το οποίο συνίσταται κυρίως σε στοχευμένες δράσεις κατάρτισης και συγκεκριμένη τεχνική υποστήριξη σε ορισμένους κύριους τομείς: είσπραξη οφειλών, έλεγχος εύπορων ατόμων και μεγάλων φορολογούμενων εταιρειών. Αυτό το σχέδιο τεχνικής βοήθειας έγινε τελικά δεκτό στα τέλη Ιουνίου και η υλοποίησή του βρίσκεται σε εξέλιξη. Τέσσερις κύριες δράσεις ξεκίνησαν κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2012.

- Υποστήριξη για τη δημιουργία ενός τηλεφωνικού κέντρου είσπραξης οφειλών και ενός αυτόματου συστήματος υπενθύμισης οφειλών, καθώς και κατάρτιση για το χειρισμό μεγάλων οφειλών, που θα πραγματοποιηθεί από εμπειρογνώμονες οι οποίοι παρέχονται από το Βέλγιο ως «επικεφαλής τομέα» και από την Ολλανδία. Οι εν λόγω δράσεις θα συνεχιστούν στην Αθήνα από έναν νέο μόνιμο εμπειρογνώμονα του βελγικού Υπουργείου Οικονομικών από το Σεπτέμβριο του 2012.
- Κατάρτιση στις μεθόδους έμμεσου ελέγχου των πολύ εύπορων ατόμων, ειδικό εμπειρογνώμονες που παρέχονται από τη Γαλλία ως «επικεφαλής τομέα» για τον έλεγχο και τα πολύ εύπορα άτομα.
- Κατάρτιση στις μεθόδους ελέγχου μεγάλων φορολογούμενων στον κατασκευαστικό τομέα / τομέα των ακινήτων, η οποία θα πραγματοποιηθεί από εμπειρογνώμονες του «επικεφαλής τομέα» για μεγάλους φορολογούμενους (Ισπανία).
- Κατάρτιση στις τεχνικές ηλεκτρονικού ελέγχου για μεγάλους φορολογούμενους, η οποία θα πραγματοποιηθεί από Σουηδούς εμπειρογνώμονες.

Αυτό το βραχυπρόθεσμο σχέδιο τεχνικής βοήθειας στοχεύει στην παροχή υποστήριξης προς τις ελληνικές αρχές προκειμένου να σημειωθεί πρόοδος σε τομείς που καλύπτονται από σημαντικά ορόσημα του προγράμματος όπως τίθενται στο πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής. Ωστόσο, τα πιο πρόσφατα στοιχεία (από τα τέλη Οκτωβρίου) δείχνουν ότι η ελληνική φορολογική διοίκηση υπολείπεται των στόχων και δεν θα είναι σε θέση να ικανοποιήσει τα ορόσημα για τα τέλη του 2012. Όσον αφορά την είσπραξη οφειλών, οι

---

¹⁰ Ο Γενικός Γραμματέας Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων υπέβαλε την παραίτησή του τον Ιανουάριο του 2012 και δεν έχει ακόμη αντικατασταθεί (στις αρχές του Οκτωβρίου του 2012). Ο προσωρινός Υπουργός Οικονομικών κατά την περίοδο μεταξύ των εκλογών της 6ης Μαΐου και της 17ης Ιουνίου δεν είχε καμία αρμοδιότητα λήψης οποιασδήποτε σημαντικής απόφασης.

καταβολές των «παλαιών» οφειλών ανέρχονται μέχρι στιγμής σε 983 εκ. € έναντι των 2 δις € που αποτελεί το ορόσημο για το 2012. Όσον αφορά τον έλεγχο, ο στόχος των προσωρινών ελέγχων των μεγάλων φορολογούμενων έχει επιτευχθεί (ολοκληρώθηκαν 354 έλεγχοι στις 31/10 έναντι του στόχου των 325 ελέγχων).

Ωστόσο, ο στόχος για ελέγχους πλήρους κλίμακας των μεγάλων φορολογούμενων (88 έλεγχοι ολοκληρώθηκαν στις 31/10 έναντι του στόχου των 300 ελέγχων) και ελέγχους πολύ εύπορων ατόμων (467 έλεγχοι ολοκληρώθηκαν στις 31/10 έναντι του στόχου των 1.300 ελέγχων) θα είναι πολύ δύσκολο να επιτευχθεί κατά τους τελευταίους δύο μήνες του 2012. Όσον αφορά τις περιπτώσεις μη απόδοσης ΦΠΑ, το ορόσημο για το τέλος του έτους από πλευράς αριθμού ελέγχων έχει επιτευχθεί ήδη (18.071 έλεγχοι έως το τέλος του 2012 έναντι του στόχου των 10.000 ελέγχων). Το ποσοστό είσπραξης έως σήμερα για το τρέχον έτος (20,83% των εκτιμώμενων φόρων και προστίμων) ευθυγραμμίζεται με το στόχο του 20% για το 2012.

Η έλευση μιας νέας κυβέρνησης, η οποία έχει αναλάβει ισχυρή δέσμευση για τη συνολική μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος, θα συμβάλει στην υποστήριξη και θα επιτρέψει εν τέλει τη βελτίωση ορισμένων κύριων επιχειρησιακών λειτουργιών της φορολογικής διοίκησης. Αυτό το νέο επίπεδο δέσμευσης έχει διευκολύνει την ενίσχυση της προσπάθειας της τεχνικής βοήθειας σε πληθώρα πεδίων. Ο νέος αναπληρωτής υπουργός αρμόδιος για τη διαχείριση των εσόδων παραβρέθηκε σε μια συνεδρίαση συντονισμού στις Βρυξέλλες στις 17 Ιουλίου με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το ΔΝΤ και τα Κράτη Μέλη, στην οποία δήλωσε την προθυμία του να συνεργαστεί στενά με τους παρόχους της τεχνικής βοήθειας προκειμένου να προωθήσει την μεταρρυθμιστική του ατζέντα η οποία περιλαμβάνει όλες τις πτυχές φορολογικής διοίκησης: φορολογική πολιτική, διαχείριση και επιχειρησιακές διαδικασίες. Συγκεκριμένα, ο στόχος όπως δήλωσε ο αναπληρωτής υπουργός είναι η ενδυνάμωση της λειτουργίας του ελέγχου, με την έξοδο των ελεγκτών από τις τοπικές εφορίες και τη σημαντική αύξηση του αριθμού τους.

Από την άποψη αυτή, ένα από τα πλέον επείγοντα ζητήματα είναι να τεθεί η θεσμική μεταρρύθμιση και να βελτιωθεί η διακυβέρνηση της φορολογικής διοίκησης. Κοινές αποστολές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ΔΝΤ τον Μάρτιο και τον Ιούλιο παρέσχον εκτεταμένες συμβουλές στην ελληνική κυβέρνηση για τον τρόπο εκσυγχρονισμού του πλαισίου διακυβέρνησης της φορολογικής διοίκησης, έτσι ώστε να αποκτήσει περισσότερη επιχειρησιακή αυτονομία από πλευράς διαδικασιών, ανθρώπινων πόρων, ζητημάτων προϋπολογισμού. Επίσης, η αποστολή τεχνικής βοήθειας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ΔΝΤ τον Ιούλιο υπέβαλε προτάσεις για ένα συνολικό σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της διαφθοράς της φορολογικής διοίκησης. Ως πρώτο βήμα, έχει θεσμοθετηθεί νομοθεσία προκειμένου να δοθούν στο νέο γενικό γραμματέα περισσότερες αρμοδιότητες για την καθοδήγηση των λειτουργιών της φορολογικής διοίκησης. Μια ομάδα εργασίας θεσμικής μεταρρύθμισης, με τη συμμετοχή του ΥΔΜΗΔ και την υποστήριξη των παρόχων της τεχνικής βοήθειας, έχει ως εντολή να διερευνήσει τις νομικές προϋποθέσεις για έναν πιο ολοκληρωμένο έλεγχο του μοντέλου διακυβέρνησης.

Επίσης, καταβάλλονται προσπάθειες για τη μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος. Η μεταρρύθμιση του κώδικα φορολογίας εισοδήματος βρίσκεται σε εξέλιξη με την υποστήριξη του ΔΝΤ. Ο Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων, ο οποίος αποτελούσε έως σήμερα κύρια πηγή πολυπλοκότητας του ελληνικού φορολογικού συστήματος, έχει τροποποιηθεί παρόλο η λύση που επελέγη δεν ευθυγραμμίζεται πλήρως με τη διεθνή βέλτιστη πρακτική ως προς την τήρηση φορολογικών στοιχείων, όπως προτάθηκε από

την Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα και τους συμβούλους του ΔΝΤ. Μία πιο φιλόδοξη λύση θα μπορούσε να έχει Αυτό μπορεί να αποτρέψει, τουλάχιστον κατά τη μεταβατική περίοδο, την πλήρη άρση των οφελών από την κατάργηση του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων¹¹. Μία πιο φιλόδοξη λύση θα μπορούσε να έχει άρει μία από τις κύριες ευκαιρίες για την απαίτηση πληρωμών από εταιρείες και να έχει αντιμετωπίσει ένα μεγάλο εμπόδιο για την καλύτερη χρήση του ανθρώπινου δυναμικού φορολογικού ελέγχου.. Η σύνταξη ενός Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας στις αρχές του 2013 θα επιτρέψει, με την υποστήριξη της τεχνικής βοήθειας, την υλοποίηση περαιτέρω νομοθετικών αλλαγών με στόχο την απλοποίηση των διαδικασιών στο πλαίσιο της φορολογικής διοίκησης..

Τεχνική βοήθεια παρέχεται από έναν εποπτευόμενο εμπειρογνώμονα του ΔΝΤ προκειμένου να αναπτυχθεί μια πλήρως διατυπωμένη στρατηγική για την είσπραξη των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Ωστόσο, η βελτιωμένη είσπραξη δεν θα είναι αρκετή από μόνη της ώστε να διασφαλιστεί η έγκαιρη μεταφορά κεφαλαίων, γεγονός το οποίο παραμένει πρόβλημα και θα πρέπει να αντιμετωπιστεί.

Τέλος, η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα έχει κινητοποιήσει υποστήριξη από τις υπηρεσίες της Επιτροπής και από ορισμένα Κράτη Μέλη προκειμένου να βοηθήσει την Ελλάδα (το ελληνικό Υπουργείο Οικονομικών, την Τράπεζα της Ελλάδος και την Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς) στη σύνταξη και τη διαπραγμάτευση μιας φορολογικής συμφωνίας στον τραπεζικό τομέα με την Ελβετία.

Τα επόμενα βήματα της τεχνικής βοήθειας για τη φορολογική διοίκηση θα ακολουθήσουν την ίδια λογική, με μια προτεραιότητα που έχει τρία σκέλη:

1. Παροχή βοήθειας στη θεσμική μεταρρύθμιση·
2. Παροχή βοήθειας για την επίτευξη των βραχυπρόθεσμων επιβεβλημένων εσόδων, ιδιαίτερα μέσω της υποστήριξης για την κατάρτιση και την παροχή συμβουλευτικών σχεδίων για την αναδιάρθρωση του προσωπικού με στόχο την είσπραξη οφειλών και την πραγματοποίηση ελέγχων·
3. Παροχή βοήθειας στον σχεδιασμό και την αναδιοργάνωση όλων των κεντρικών λειτουργιών της φορολογικής διοίκησης (έλεγχος, είσπραξη, επίλυση διαφορών, υπηρεσίες φορολογούμενων).

5.2. Καταπολέμηση νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (ΝΕΠΔ)

Από τις αρχές του 2012, η Ελληνική Μονάδα Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών (ΜΧΠ) έχει αναφέρει 418 περιπτώσεις εικαζόμενης φοροδιαφυγής στις φορολογικές αρχές και το ΣΔΟΕ (Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος) με βάση την ανάλυση αναφορών για ύποπτες συναλλαγές κυρίως από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.¹² Από τις

---

¹¹ Ο Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων ορίζει τα αρχεία πληρωμών και εισπράξεων που πρέπει να τηρούνται από εταιρείες για επίδειξη φορολογικής συμμόρφωσης.

¹² Οι φορολογικές αρχές, καθώς και το ΣΔΟΕ, υποχρεούνται σύμφωνα με τον νόμο να αποστέλλουν τις αναφορές για ύποπτες συναλλαγές και στη Μονάδα Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών εφόσον βεβαιωθεί φοροδιαφυγή. Μόλις ληφθούν οι εν λόγω αναφορές για ύποπτες συναλλαγές, η Μονάδα

αρχές του 2012, **267 περιπτώσεις** βεβαιωμένης φοροδιαφυγής έχουν σταλεί στις εισαγγελικές αρχές και περιουσιακά στοιχεία αξίας 94.5 εκ. € έχουν δεσμευτεί.

Πίνακας: Στοιχεία για τις υποθέσεις φοροδιαφυγής που εντοπίστηκαν από τη ΜΧΠ:

	01/01/2012 – 30/04/2012	01/05/2012 – 31/08/2012	01/09/2012 – 03/12/2012	ΣΥΝΟΛΟ
Υποθέσεις φερόμενης φοροδιαφυγής που εστάλησαν από τη ΜΧΠ στις φορολογικές αρχές και το ΣΔΟΕ	65	159	194	418
Υποθέσεις βεβαιωμένης φοροδιαφυγής που ελήφθησαν από τη ΜΧΠ και διαβιβάστηκαν στον Εισαγγελέα	84	56	127	267
Παράνομα περιουσιακά στοιχεία που δεσμεύτηκαν	36.6 εκ. €	15.8 εκ. €	42.2 εκ. €	94.5 εκ. €

Από την επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τον οδικό χάρτη για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, έχει σημειωθεί ικανοποιητική πρόοδος σε όλους τους άξονες εργασίας που καλύπτονται από τον εν λόγω οδικό χάρτη.

Προκειμένου να ενισχυθεί η σύνταξη αναφορών προς τη Μονάδα Χρηματοπιστωτικών Πληροφοριών (ΜΧΠ) από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, εκδόθηκαν από την Τράπεζα της Ελλάδας κατευθυντήριες γραμμές για την αναφορά ύποπτων συναλλαγών που σχετίζονται με φοροδιαφυγή, με την παροχή συμβουλών από το ΔΝΤ. Το έργο για τη διαμόρφωση ενός εποπτικού εργαλείου για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες προχωρά σύμφωνα με το σχέδιο. Μόλις πρόσφατα εκδόθηκαν από τη Γενική Γραμματεία Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων επιπρόσθετες κατευθυντήριες γραμμές για την αναφορά ύποπτων συναλλαγών για φοροτεχνικούς και λογιστές.

Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών διερευνά και εντοπίζει τα κινητά (μετρητά, μετοχές, κ.λπ.) και τα ακίνητα (γη, ιδιοκτησίες) περιουσιακά στοιχεία. Αμέσως μετά, η Μονάδα Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών εκδίδει εντολή δέσμευσης έως του ποσού της φοροδιαφυγής και ταυτόχρονα η υπόθεση διαβιβάζεται στις αρμόδιες εισαγγελικές αρχές προκειμένου να απαγγελθούν κατηγορίες για το έγκλημα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Κατόπιν αυτής της εντολής, ξεκινά η ποινική διαδικασία. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τις νομικές διατάξεις περί φοροδιαφυγής και νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, ο κατηγορούμενος έχει το δικαίωμα αποπληρωμής των οφειλών του και κατόπιν το δικαστικό συμβούλιο ή το δικαστήριο αποφασίζει εάν θα αποσυρθούν οι κατηγορίες της φοροδιαφυγής και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Οργανώθηκε ένα αναλυτικό σεμινάριο τακτικής για τη ΜΧΠ με τη βοήθεια εμπειρογνομόνων από το Βέλγιο, τη Νορβηγία και την Ομάδα Egmont¹³ προκειμένου να ενισχυθούν οι αναλυτικές δεξιότητες της ΜΧΠ σε ό,τι αφορά τη φοροδιαφυγή.

Προκειμένου να επιτραπεί στους οικονομικούς ερευνητές να αξιοποιούν καταλλήλως τις πληροφορίες που τους παρέχονται για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, επετεύχθη μια βασική συμφωνία για ένα πρόγραμμα κατάρτισης 18 μηνών ώστε να αυξηθεί η ενημέρωση των οικονομικών ερευνητών, εμβαθύνοντας τη γνώση τους για τις κατάλληλες μεθόδους και παρέχοντάς τους επιτόπια κατάρτιση. Ως επικεφαλής τομέα, η ολλανδική Υπηρεσία Φορολογικών Πληροφοριών και Ερευνών (FIOD) ήδη παρέσχε δύο σεμινάρια που έτυχαν θετικής υποδοχής για 120 οικονομικούς ερευνητές κυρίως από την Οικονομική Αστυνομία, το ΣΔΟΕ, τη Γενική Γραμματεία Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων, τη ΜΧΠ και τους Εισαγγελείς Οικονομικού Εγκλήματος. Επιπλέον, διοργάνωσαν ένα σεμινάριο για τις τεχνικές αναζήτησης στο διαδίκτυο για 40 ερευνητές και ένα ειδικά σχεδιασμένο σεμινάριο για 28 διευθυντές αρμόδιους για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Προκειμένου να ενισχυθεί περαιτέρω ο συντονισμός μεταξύ των αρχών του δικτύου καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, πραγματοποιούνται συνεδριάσεις κάθε δύο εβδομάδες κατά τις οποίες συζητούνται τα εμπόδια στην υλοποίηση. Προκειμένου να ενισχυθεί η ανταλλαγή πληροφοριών εντός του δικτύου, κατά τη συνεδρίαση του Ιουνίου αποφασίστηκε να ξεκινήσει το έργο της δημιουργίας ενός έμμεσου μητρώου τραπεζικών λογαριασμών για την αποτελεσματική υποστήριξη των ελληνικών αρχών επιβολής του νόμου. Κατά τη διάρκεια της εν λόγω συνεδρίασης, οι Γερμανοί εμπειρογνώμονες προέβησαν σε μια επισκόπηση του δικού τους συστήματος. Η πρόοδος στο εν λόγω πεδίο αποτελεί πρόκληση και θα παρακολουθείται προσεκτικά. Επίσης, δρομολογείται η βελτίωση των επιχειρησιακών διαδικασιών σε σχέση με την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ ΜΧΠ, ΓΓΦΤ και ΣΔΟΕ προκειμένου να αξιοποιούνται καλύτερα τα μέσα δέσμευσης της ΜΧΠ σε φορολογικές υποθέσεις νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Τα επόμενα βήματα που θα πρέπει να πραγματοποιηθούν στο εν λόγω πεδίο περιλαμβάνουν τα εξής:

- Ενίσχυση των επιχειρησιακών διαδικασιών για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ ΜΧΠ, ΣΔΟΕ, Οικονομικής Αστυνομίας και φορολογικών αρχών και χαρτογράφηση συνολικών αρμοδιοτήτων.
- Κατάρτιση ενός μητρώου τραπεζικών λογαριασμών.
- Δημιουργία επιπρόσθετων σεμιναρίων για οικονομικούς ερευνητές, μεταξύ άλλων σε ό,τι αφορά τη στρατηγική ανάλυση και την επιτόπια κατάρτιση.

---

¹³ Η ομάδα Egmont είναι μια ανεπίσημη ομάδα στόχος της οποίας είναι να διευκολύνει τη διεθνή συνεργασία μεταξύ Μονάδων Χρηματοπιστωτικών Πληροφοριών (ΜΧΠ) από διαφορετικές χώρες, ιδιαίτερα στους τομείς της ανταλλαγής πληροφοριών, της κατάρτισης και της ανταλλαγής εμπειρογνωμοσύνης.

5.3. Διαχείριση των δημοσίων οικονομικών

Σε αυτό το πεδίο, παρασχέθηκε τεχνική βοήθεια ουσιαστικά από τον Μάρτιο του 2012 μέσω του μόνιμου συμβούλου του ΔΝΤ και του μέλους της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα που «εντάχθηκε» στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (ΓΛΚ). Δεδομένης της πολιτικής αβεβαιότητας κατά την άνοιξη και των σφοδρών αιτημάτων προς το ΓΛΚ στο πλαίσιο των συζητήσεων με την Τρόικα, οι συγκεκριμένες αποστολές σε αυτό το πεδίο περιορίστηκαν σε επισκέψεις των αποσπασμένων συμβούλων του ΔΝΤ για τον έλεγχο των δαπανών και τη σύνταξη δημοσιονομικών εκθέσεων, χωρίς κανένα αίτημα για εξωτερική εμπειρογνωμοσύνη από τα Κράτη Μέλη κατά την εν λόγω περίοδο. Μια αποστολή από την έδρα του ΔΝΤ επισκέφθηκε την Αθήνα στα τέλη Ιουλίου 2012 προκειμένου να ενημερώσει τον νέο υπουργό οικονομικών για την πρόοδο στην υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων του ΔΝΤ. Άλλη μία αποστολή του ΔΝΤ τον Οκτώβριο του 2012 συνέβαλε στην παροχή περαιτέρω καθοδήγησης σε όλες τις πτυχές της μεταρρυθμιστικής ατζέντας για τη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών.

Τα κύρια πεδία των δραστηριοτήτων τεχνικής βοήθειας κατά το 2ο και το 3ο τρίμηνο του 2012 αφορούν στα εξής:

- τη σύνταξη του προϋπολογισμού του 2013 και της Μεσοπρόθεσμης Δημοσιονομικής Στρατηγικής, βάση της «αναθεώρησης των δαπανών» που πραγματοποιήθηκε κατά το 2ο τρίμηνο του 2012·
- τη σύσταση μιας Επιτροπής Κοινωνικού Προϋπολογισμού, η οποία τώρα λειτουργεί σύμφωνα με τα τεχνικά και θεσμικά πρότυπα τα οποία πρότεινε το ΔΝΤ και η τεχνική βοήθεια της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα και προβλέπει ένα φόρουμ για τη συζήτηση σχετικά με τη σύνταξη του προϋπολογισμού και ζητήματα υλοποίησης μεταξύ των διαφόρων εμπλεκόμενων (Υπουργείο Οικονομικών, Υπουργείο Εργασίας, Υπουργείο Υγείας)·
- τη συνέχιση της βοήθειας στο πεδίο της σύνταξης δημοσιονομικών εκθέσεων, όπου έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος από την έναρξη του προγράμματος τον Απρίλιο του 2010, καθώς η Ελλάδα είναι πλέον σε θέση να παρακολουθεί το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης σε μηνιαία βάση. την ολοκλήρωση του έργου ΤΠ «Deloitte» για τη σύνταξη δημοσιονομικών εκθέσεων, το οποίο ελπίζεται ότι θα ενισχύσει σημαντικά την ικανότητα σε αυτό το πεδίο·
- την ενίσχυση του ελέγχου των δαπανών, μέσω της βελτιωμένης εφαρμογής των μητρώων δεσμεύσεων και για την επέκτασή τους στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων. Ποσοστό άνω του 70% των φορέων της γενικής κυβέρνησης έχουν θεσπίσει μητρώα δεσμεύσεων που αποτελεί σημαντική πρόοδο. Η χρήση μητρώων δεσμεύσεων θα πρέπει τώρα να εφαρμοστεί από τους υπόλοιπους φορείς της γενικής κυβέρνησης και το πρόσφατα ενοποιημένο ταμείο ιατροφαρμακευτικής ασφάλισης (ΕΟΠΥΥ)·
- τα χρηματοοικονομικά συστήματα ΤΠ, για τα οποία το ΔΝΤ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμμετείχαν σε μια κοινή ομάδα εργασίας του ΥΔΜΗΚ/ΓΛΚ προκειμένου να καθοριστούν καλύτερα οι απαιτήσεις για ένα πρόγραμμα ΤΠ «δημοσιονομικής μεταρρύθμισης». Στη συνέχεια, αποτελεί επείγουσα ανάγκη ο ανασχεδιασμός των λειτουργικών προδιαγραφών της «δημοσιονομικής μεταρρύθμισης» ώστε να

διασφαλιστεί ότι λαμβάνονται υπόψη τα υφιστάμενα συστήματα ΤΠ του ΓΛΚ και οι μελλοντικές απαιτήσεις·

- τη θεσμική σύσταση Γενικών Διευθύνσεων Οικονομικών Υπηρεσιών (ΓΔΟΥ) που στοχεύει στη βελτίωση δημοσιονομικής ευθύνης και διαχείρισης. Επίσης παρασχέθηκε τεχνική βοήθεια σε σχέση με τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες των προϊσταμένων τους, για τα οποία το ΔΝΤ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρείχαν συμβουλές σε σχέση με την οργάνωση των εν λόγω ενοποιημένων οικονομικών υπηρεσιών, σε σύνδεση με το συνεχιζόμενο έργο της διοικητικής μεταρρύθμισης. Ο καθορισμός του τρόπου λειτουργίας των ΓΔΟΥ προϋποθέτει από το ΓΛΚ και το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΥΔΜΗΔ) την έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης με την οποία θα ορίζονται οι κατευθυντήριες γραμμές για την σύσταση των ΓΔΟΥ σε όλα τα αρμόδια υπουργεία και την ενοποίηση όλων των τμημάτων των οικονομικών υπηρεσιών υπό την εποπτεία των πρόσφατα διορισμένων υπόλογων. Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των υπόλογων θα πρέπει επίσης να κατοχυρώνονται επισήμως με κανονισμό.

Επίσης, το ΔΝΤ και η τεχνική βοήθεια της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα έχουν παράσχει συμβουλές για την τακτοποίηση των καθυστερούμενων οφειλών που προέκυψαν από αρμόδια υπουργεία και φορείς της γενικής κυβέρνησης, και οι πληρωμές αναμένεται να ξεκινήσουν μόλις η ταμειακή κατάσταση του ελληνικού κράτους επιτρέψει κάτι τέτοιο. Το κύριο σημείο εστίασης ήταν η θεσμοθέτηση διαδικασιών για την αναγνώριση και την αναφορά των ληξιπρόθεσμων οφειλών και η ενίσχυση της ικανότητας οικονομικής διαχείρισης του φορέα ώστε να είναι σε θέση να αποτρέψει την εκ νέου συσσώρευση καθυστερούμενων οφειλών μόλις τακτοποιηθούν οι υφιστάμενες.

Στην επόμενη φάση, η τεχνική βοήθεια θα επικεντρωθεί στα εξής:

- συνέχιση της ενίσχυσης των ελέγχων των δεσμεύσεων, με στόχο το 90% των φορέων της γενικής κυβέρνησης να διατηρούν μητρώα δεσμεύσεων με τον ενδεδειγμένο τρόπο·
- παροχή βοήθειας στην επιχειρησιακή σύσταση ΓΔΟΥ, διασφαλίζοντας ότι τα οικονομικά τμήματα σε όλα τα αρμόδια υπουργεία και στους φορείς της γενικής κυβέρνησης διαθέτουν την κατάλληλη οργάνωση και ότι οι υπάλληλοι λαμβάνουν την κατάλληλη κατάρτιση.

5.4. Ελληνικό Ελεγκτικό Συνέδριο

Στις αρχές Αυγούστου 2012, αποφασίστηκε η ανάπτυξη ενός οδικού χάρτη για την τεχνική βοήθεια προς το ελληνικό Ελεγκτικό Συνέδριο στο πεδίο του εξωτερικού ελέγχου. Ο οδικός χάρτης καταρτίστηκε σε διμερείς συναντήσεις και συνεδρίες οριοθέτησης μεταξύ ελληνικού Ελεγκτικού Συνεδρίου, Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα, ΔΝΤ και διαφόρων ευρωπαϊκών Ανώτατων Ελεγκτικών Οργάνων (ΑΕΟ). Το ολλανδικό Ανώτατο Ελεγκτικό Όργανο ενήργησε ως επικεφαλής τομέα, με την ισχυρή υποστήριξη του βελγικού, του γαλλικού, του γερμανικού και του ευρωπαϊκού Ανώτατου Ελεγκτικού Οργάνου. Ο οδικός χάρτης εστιάζει σε τρία κύρια πεδία:

1. Κατάρτιση και υλοποίηση ενός ετήσιου προγράμματος ελέγχου.

2. Δημιουργία ικανότητας οικονομικού ελέγχου μέσω πιλοτικών ελέγχων.
3. Ενίσχυση των σχέσεων του ελληνικού Ελεγκτικού Συνεδρίου με το κοινοβούλιο και άλλους συναφείς εμπλεκόμενους φορείς.

Η υλοποίηση ξεκίνησε με μια επίσημη πρώτη συνεδρίαση υψηλού επιπέδου στις 2 Οκτωβρίου στην Αθήνα. Η συνεδρίαση εστίασε στις σχέσεις μεταξύ ελληνικού Ελεγκτικού Συνεδρίου και κύριων εμπλεκόμενων φορέων (κοινοβούλιο, Υπουργείο Οικονομικών), έτσι ώστε να αναπτυχθεί ένα κοινό στρατηγικό όραμα για το ρόλο που θα μπορούσε να διαδραματίσει το ελληνικό Ελεγκτικό Συνέδριο σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο περιβάλλον «διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών».

Πραγματοποιήθηκε από το ολλανδικό Ανώτατο Ελεγκτικό Όργανο (επικεφαλής τομέα), το βελγικό Ανώτατο Ελεγκτικό Όργανο και το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο μία πρώτη συνάντηση εργασίας για την ανάλυση κινδύνου και τον σχεδιασμό των οικονομικών ελέγχων, για 18 ελεγκτές του ελληνικού Ελεγκτικού Συνεδρίου.

6. ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

Κύριες εξελίξεις:

Συμφωνήθηκε ένα σχέδιο δράσης μεταξύ των ελληνικών υπηρεσιών που εμπλέκονται στην πρόληψη, στην ανίχνευση και στην πάταξη της διαφθοράς. Τα δύο πιο σημαντικά στοιχεία είναι η ταχεία διαμόρφωση μιας συνολικής εθνικής στρατηγικής κατά της διαφθοράς και ο πολιτικός διορισμός ενός εθνικού συντονιστή, ο οποίος θα έχει την απαραίτητη υποστήριξη και εξουσιοδότηση ώστε να εφαρμόσει την εν λόγω εθνική στρατηγική.

Ο οδικός χάρτης για την καταπολέμηση της διαφθοράς υπεγράφη πρόσφατα από τους υπουργούς Διοικητικής Μεταρρύθμισης, Οικονομικών, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης και από την Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα.

Είναι δύσκολο να γίνουν ασφαλείς εκτιμήσεις σχετικά με το συνολικό μέγεθος της διαφθοράς. Σύμφωνα με μελέτη που πραγματοποιήθηκε το 2010 από το Ίδρυμα Brookings με έδρα στην Ουάσινγκτον των ΗΠΑ, η διαφθορά (δωροδοκία, χορηγία και άλλες μορφές δημόσιας διαφθοράς) κοστίζει στην Ελλάδα το ισοδύναμο του 8% του ΑΕΠ της ή ποσό που υπερβαίνει τα 20 δις €. Το εν λόγω ποσοστό δεν περιλαμβάνει τη φοροδιαφυγή ή την παραοικονομία.

Η δημοσκόπηση της οργάνωσης «Διεθνής Διαφάνεια» σε 86 χώρες, καθώς και το Παγκόσμιο Βαρόμετρο της Διαφθοράς, αναφέρουν τα ίδια στοιχεία. Το 75% των Ελλήνων που συμμετείχαν στην έρευνα τον Ιούνιο του 2010 πίστευαν ότι η διαφθορά αυξάνεται, ενώ το 18 % των νοικοκυριών που είχαν επαφές με κάποια δημόσια υπηρεσία κατά τους 12 προηγούμενους μήνες προέβησαν σε δωροδοκία. Σύμφωνα με το πιο πρόσφατο Ευρωβαρόμετρο για τη διαφθορά που δημοσιεύθηκε τον Φεβρουάριο του 2012, το 98% των Ελλήνων ερωτηθέντων (το υψηλότερο ποσοστό στην ΕΕ) θεωρούν ότι η διαφθορά αποτελεί κύριο πρόβλημα στη χώρα τους και το 56% πιστεύουν ότι το επίπεδο διαφθοράς αυξήθηκε κατά τα τελευταία τρία χρόνια. Το 73% των ερωτηθέντων στην Ελλάδα πιστεύουν ότι πλήττονται από τη διαφθορά στην καθημερινή τους ζωή.

Ο οδικός χάρτης για την καταπολέμηση της διαφθοράς που υπεγράφη πρόσφατα εστιάζει σε έξι κύρια πεδία: 1) Διαμόρφωση μιας συνολικής εθνικής στρατηγικής για την

καταπολέμηση της διαφθοράς, 2) Ενίσχυση του συντονισμού, μεταξύ άλλων και μέσω του διορισμού ενός εθνικού συντονιστή υπό το γραφείο του πρωθυπουργού, 3) Ενίσχυση της πρόληψης, της ευαισθητοποίησης και της ακεραιότητας της δημόσιας διοίκησης: 4) Ενίσχυση της οικονομικής έρευνας και πάταξης της διαφθοράς, ιδιαίτερα σε τομείς υψηλού κινδύνου. 5) Ενίσχυση της ανταλλαγής πληροφοριών. 6) Ενίσχυση του νομικού πλαισίου.

Από τον Απρίλιο, η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα εργάζεται για την κατάρτιση του οδικού χάρτη μέσω διμερών συναντήσεων και δύο συνεδριάσεων οριοθέτησης με τις ελληνικές αρχές, όπως διάφορα υπουργεία, τον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, τον Έλληνα Διαμεσολαβητή, το ΣΔΟΕ, την Οικονομική Αστυνομία, το ελληνικό Ελεγκτικό Συνέδριο και τον Επίτροπό του και είναι ευγνώμων που είχε τη δυνατότητα να αξιοποιήσει πολύτιμες συμβουλές από τη Διεθνή Διαφάνεια, το Συμβούλιο της Ευρώπης (GRECO), την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και άλλους φορείς.

Τα παρακάτω είναι τα κύρια επόμενα βήματα σε αυτό το πεδίο:

- Διορισμός ενός εθνικού συντονιστή, σύσταση μιας συντονιστικής επιτροπής και θεσμοθέτηση ενός συμβουλευτικού φορέα.
- Διαμόρφωση μιας συνολικής εθνικής στρατηγικής κατά της διαφθοράς.
- Έναρξη εφαρμογής της εν λόγω στρατηγικής.

7. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Κύριες εξελίξεις:

Η νέα κυβέρνηση καθόρισε μεταρρυθμίσεις προτεραιότητας για τη στήριξη της οικονομικής δραστηριότητας και τη μείωση της δυσανάλογης ρύθμισης. Διόρισε υπουργικούς συντονιστές για την καθοδήγηση των έργων αυτό, το οποίο συνέβαλε ώστε να διασφαλιστεί σημαντική πρόοδος σε ορισμένα από αυτά.

Οι ελληνικές αρχές κάνουν εκτεταμένη χρήση της τεχνικής βοήθειας κατά την προετοιμασία για την υλοποίηση ενός φιλόδοξου προγράμματος με στόχο την απλοποίηση των εξαγωγικών και τελωνειακών διατυπώσεων και την ενίσχυση των ελληνικών κυβερνητικών δομών για την προώθηση των εξαγωγών.

Παρασχέθηκε εκτεταμένη υποστήριξη στο πλαίσιο του ελέγχου και της ανάλυσης των υφιστάμενων κανονισμών και της σύνταξης νομοθετικών προτάσεων σε σχέση με τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα.

Η Ομάδα Δράσης υποστήριξε τις ελληνικές αρχές κατά την προετοιμασία σημαντικών νομοθετικών μεταρρυθμίσεων για τον εκσυγχρονισμό του κώδικα βιβλίων και στοιχείων (τήρηση φορολογικών στοιχείων) και τη λεπτομερή εξέταση της ελληνικής νομοθεσίας περί σύστασης και καταχώρισης εταιρειών. Ωστόσο, οι νομοθετικές αλλαγές που προτάθηκαν από τις ελληνικές αρχές στο πεδίο του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων δεν συμβάλουν στην πλήρη αντιμετώπιση των κινδύνων έκθεσης σε δωροδοκία και του κόστους συμμόρφωσης για τις επιχειρήσεις.

Οι ελληνικές αρχές άρχισαν να συνεργάζονται με τον ΟΟΣΑ σε δύο φιλόδοξα έργα ευρείας εμβέλειας:

- Μείωση του διοικητικού φόρτου σε 13 τομείς, όπως περιγράφονται στο Μνημόνιο Συνεννόησης. Από το εν λόγω έργο θα προκύψουν συστάσεις για τη μείωση του εν λόγω φόρτου κατά 25%.
- Λεπτομερής αναθεώρηση του κανονιστικού πλαισίου σε 4 κύριους τομείς της ελληνικής οικονομίας (υλικά κατασκευής, επεξεργασία τροφίμων, τουρισμός και λιανικό εμπόριο) προκειμένου να εντοπιστούν οι κανονιστικές διατάξεις που παρακωλύουν τον ανταγωνισμό, περιορίζουν την πρόσβαση στην αγορά και διατηρούν τις τιμές σε τεχνητά υψηλό επίπεδο.

Στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων, η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα οργάνωσε την παροχή εκθέσεων εμπειρογνομόνων προκειμένου να συνδράμει τις ελληνικές αρχές στον καθορισμό μιας εθνικής στρατηγικής για τη σύσταση επαγγελματικών φορέων με αποκλειστική αρμοδιότητα τις δημόσιες συμβάσεις για την καλύτερη διαχείριση των δαπανών στο πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων. Οργάνωσε, επίσης, μία συνάντηση εργασίας για τη διαμόρφωση συμφωνιών-πλαίσιο.

Η δύσκολη οικονομική κατάσταση εξακολουθεί να πλήττει σοβαρά τις ελληνικές επιχειρήσεις. Το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ κατατάσσει την Ελλάδα ως το πιο αφιλόξενο μακροοικονομικό περιβάλλον για τους υπεύθυνους επιχειρήσεων από τις 144 χώρες που αξιολογήθηκαν το 2012¹⁴.

Πραγματοποιούνται ενέργειες για την αντιμετώπιση ορισμένων από τα διαρθρωτικά εμπόδια και τις κανονιστικές αδυναμίες που περιόριζαν παραδοσιακά τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα. Οι προσπάθειες που καταβλήθηκαν από διαδοχικές ελληνικές κυβερνήσεις σε μια σειρά πεδίων αρχίζουν να αποδίδουν – όπως φαίνεται από τη βελτίωση της κατάταξης της Ελλάδας σε ορισμένους από τους δείκτες «Doing Business» της Παγκόσμιας Τράπεζας (Οκτώβριος 2012). Η Παγκόσμια Τράπεζα βελτίωσε την κατάταξη της Ελλάδας από την 101η θέση το 2010 στην 100η θέση το 2011 και στην 78^η το 2012, μετά τις αλλαγές στη νομοθεσία για την πρόσβαση σε επαγγελματικές δραστηριότητες, την περιβαλλοντική αδειοδότηση και τη χορήγηση κατασκευαστικών αδειών¹⁵ ..

Η νέα κυβέρνηση έχει θέσει προς συζήτηση τη θέσπιση νομοθεσίας για την απλοποίηση των κανόνων τοποθέτησης προϊόντων στην αγορά και για τον εξορθολογισμό της διαδικασίας πολλαπλών αδειών για μεγάλες επενδύσεις. Με την ανάληψη των καθηκόντων της, η νέα κυβέρνηση καθόρισε επίσης μια σειρά σημαντικών έργων μεταρρύθμισης για τον μετριασμό του ρυθμιστικού φόρτου και της γραφειοκρατίας.¹⁶

¹⁴ <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2012-2013/#>

¹⁵ <http://www.doingbusiness.org/~media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB13-Chapters/Executive-Summary.pdf>. The WB attributes Greece's improved score to the following: "It made construction permitting faster by transferring the planning approval process from the municipality to certified private professionals, strengthened investor protections by requiring greater disclosure and introduced a new pre-bankruptcy rehabilitation procedure aimed at enhancing the rescue of distressed companies" (executive summary, p.5)..

¹⁶ Ομιλία του υπουργού κ. Χατζηδάκη, 02/08/2012.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται μέτρα για την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης για στρατηγικές επενδύσεις, για την ενίσχυση του ανταγωνισμού στις αγορές προϊόντων, για τη βελτίωση των συνθηκών για τους Έλληνες εξαγωγείς και για το λεπτομερή έλεγχο των νομοθετικών και διοικητικών δομών στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων. Ο υπουργός Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Υποδομών διόρισε συντονιστές για την επίβλεψη των εν λόγω μεταρρυθμίσεων.

7.1. Τεχνική βοήθεια για την εθνική στρατηγική εξαγωγών:

Η απόδοση των ελληνικών εξαγωγών εξακολουθεί να βελτιώνεται από μια πολύ χαμηλή βάση. Οι εξαγωγές υπερέβησαν το 10% του ΑΕΠ το 2011, γεγονός που αποτελεί απόδοση ρεκόρ για την Ελλάδα. Η οικονομία παραμένει πολύ εσωστρεφής – υστερώντας όχι μόνο σε σχέση με εξαγωγικές οικονομίες όπως η Ιρλανδία, η Σλοβακία και η Ολλανδία, αλλά και σε σχέση με την Ιταλία και την Πορτογαλία όπου οι εξαγωγές αντιστοιχούν στο 20% και πλέον του ΑΕΠ. Η εθνική στρατηγική εξαγωγών που προτάθηκε από τις ελληνικές αρχές και οριστικοποιήθηκε τον Μάιο επιδιώκει την αύξηση των εξαγωγών στο 16% του ΑΕΠ έως το 2015. Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα παρέχει επί του παρόντος τεχνική βοήθεια για 2 σκέλη αυτής της στρατηγικής:

1. Στις αρχές Νοεμβρίου, οι ελληνικές αρχές δημοσίευσαν έναν φιλόδοξο οδικό χάρτη για μια εθνική στρατηγική διευκόλυνσης των εξαγωγών. Αυτός ο λεπτομερής και συνεκτικός οδικός χάρτης κατέστη δυνατός μέσω της στενής συνεργασίας μεταξύ διαφόρων ελληνικών υπουργείων και υποστηρίχθηκε από την τεχνική βοήθεια που παρέσχε μια συντονισμένη ομάδα της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα αποτελούμενη από εμπειρογνώμονες της ΟΕΕ/ΗΕ και εθνικούς εμπειρογνώμονες από τη Σουηδία, την Ολλανδία και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ο εν λόγω οδικός χάρτης παρέχει ένα επιχειρησιακό προσχέδιο για τη μείωση του κόστους και του χρόνου των προτελωνειακών και τελωνειακών διατυπώσεων μέσω της απλοποίησης των αποδεικτικών εγγράφων, της αναθεώρησης των μεθόδων εργασίας (μεγαλύτερη αξιοποίηση της εκτίμησης κινδύνου), της αυτοματοποίησης των διαδικασιών (ηλεκτρονικές τελωνειακές δηλώσεις). Η υλοποίηση αυτών των σημαντικών και φιλόδοξων στόχων εξαρτάται τώρα από την έγκαιρη υιοθέτηση των βημάτων που έχουν σχεδιαστεί και από την κατάλληλη στελέχωση και χρηματοδότηση του έργου.
2. Παράλληλα, η Ομάδα Δράσης κινητοποίησε μια ομάδα Ολλανδών εμπειρογνομόνων για την κατάρτιση ενός προσχεδίου για την ενίσχυση της προώθησης των ελληνικών εξαγωγών. Οι ελληνικές αρχές εξέφρασαν την προθυμία τους να αντλήσουν διδάγματα από την ολλανδική εμπειρία στην εμπορική σήμανση των ελληνικών εξαγωγών, εντοπίζοντας και εξασφαλίζοντας ευκαιρίες στο εξωτερικό και αξιοποιώντας τους κρατικούς πόρους και τις δημόσιες υπηρεσίες αποτελεσματικότερα για τον σκοπό αυτό. Μετά από αποστολές οριοθέτησης που πραγματοποιήθηκαν το φθινόπωρο, η ομάδα των Ολλανδών εμπειρογνομόνων παρουσίασε μια έκθεση με τα συμπεράσματα και τις συστάσεις της προς τις ελληνικές αρχές. Σε συνεργασία με τις ελληνικές αρχές, οι εν λόγω συστάσεις θα μετατραπούν σε έναν οδικό χάρτη στον οποίο θα καθορίζονται οι συγκεκριμένες δράσεις που θα πρέπει να ληφθούν.

7.2. Πιο αποδοτικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών:

Οι ελληνικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών παρεμποδίζονται από διάχυτες κρατικές παρεμβάσεις, μεταξύ άλλων μέσω των ελέγχων των τιμών και των περιοριστικών ρυθμίσεων που περιορίζουν την είσοδο στην αγορά και τον ανταγωνισμό. Αυτό εξηγεί

γιατί, παρά την πτωτική ζήτηση και το χαμηλότερο κόστος των συντελεστών κόστους, οι τιμές λιανικής στην Ελλάδα δεν έχουν προσαρμοστεί προς τα κάτω, ασκώντας περαιτέρω πίεση στα νοικοκυριά που παλεύουν με χαμηλότερα εισοδήματα και την ανεργία. Η ελληνική κυβέρνηση έχει προβεί σε κάποιες ενέργειες για την άρση ορισμένων διαρθρωτικών αγκυλώσεων και τη διευκόλυνση του ανταγωνισμού. Έχει συντάξει προσχέδιο και έχει πραγματοποιήσει διαβουλεύσεις για τις αλλαγές στον «Κώδικα τοποθέτησης προϊόντων στην αγορά». Με αυτόν τον τρόπο θα εξαλειφθούν ορισμένες δυσανάλογες και απαρχαιωμένες διατάξεις για τη συσκευασία, την προώθηση στην αγορά και την τιμολόγηση.

Το ελληνικό δημόσιο και ο ΟΟΣΑ ξεκίνησαν πρόσφατα εργασίες για την εφαρμογή της εργαλειοθήκης ανταγωνισμού που βασίζεται στη μεθοδολογία του ΟΟΣΑ. Με αυτόν τον τρόπο θα εντοπιστούν τα εμπόδια εισόδου στην αγορά τα οποία έχουν τη ρίζα τους σε κανονιστικές διατάξεις. Τα ευρήματα θα αποτελέσουν μια αποδεικτική βάση για τη θέσπιση πολιτικών διευκόλυνσης της εισόδου στην αγορά και ενίσχυσης του ανταγωνισμού.

7.3. Απλοποίηση κανόνων και διαδικασιών:

Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα προώθησε έναν ολοκληρωμένο έλεγχο της ελληνικής νομοθεσίας περί σύστασης και καταχώρισης νέων επιχειρήσεων στην ελληνική κυβέρνηση. Εντόπισε μια σειρά διατάξεων που θα μπορούσαν να εξαλειφθούν ή να τροποποιηθούν προκειμένου να μειωθεί το κόστος καταχώρισης μιας εταιρείας (ή τροποποίησης του καταστατικού της) σε επίπεδα που προσεγγίζουν τον κοινοτικό μέσο όρο. Η ελληνική κυβέρνηση έχει ήδη εφαρμόσει ορισμένες από τις εν λόγω συστάσεις, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας ενός fast-track για τη δημιουργία ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας (ΙΚΕ). Επί του παρόντος, δεν υπάρχουν περαιτέρω εκκρεμή αιτήματα για τεχνική βοήθεια στο εν λόγω πεδίο

Επίσης, η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα συνέβαλε στις προετοιμασίες για τον λεπτομερή έλεγχο του δύσκαμπτου ελληνικού συστήματος τήρησης φορολογικών στοιχείων (Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων). Η υφιστάμενη νομοθεσία απαιτεί από τις ελληνικές επιχειρήσεις να τηρούν εκτεταμένα αποδεικτικά στοιχεία για κοινές συναλλαγές. Αυτό το σύστημα αλλοιώνει τους φορολογικούς ελέγχους και την είσπραξη εσόδων. Η αντικατάστασή του από μια σύγχρονη προσέγγιση στην τήρηση φορολογικών στοιχείων θα έφερνε μεγάλη ανακούφιση στις ελληνικές επιχειρήσεις. Επίσης, θα επέτρεπε τη μετάβαση σε μια προσέγγιση του φορολογικού ελέγχου που θα βασίζεται περισσότερο στον κίνδυνο και θα είναι πιο αποδοτική. Στο πλαίσιο του πολυνόμου που θεσπίστηκε στις 7 Νοεμβρίου, οι ελληνικές αρχές θέσπισαν νέες διατάξεις σε αυτό το πεδίο. Ενώ οι εν λόγω νέες διατάξεις συνιστούν ασφαλώς βελτίωση, συμβάλλουν μόνο εν μέρει στην αντιμετώπιση των βαθιά ριζωμένων προβλημάτων σε αυτό το πεδίο και στο προσεχές μέλλον θα απαιτηθεί περαιτέρω απλοποίηση.

Η ελληνική κυβέρνηση και ο ΟΟΣΑ οριστικοποίησαν επίσης συμφωνία συνεργασίας για την εφαρμογή αναγνωρισμένων προσεγγίσεων για τη μείωση του **διοικητικού φόρτου** που προκύπτει από 13 κατηγορίες της ελληνικής νομοθεσίας.

7.4. Απελευθέρωση νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων:

Στις 24 Φεβρουαρίου 2011 εκδόθηκε νομοθεσία¹⁷ για την απελευθέρωση της πρόσβασης και άσκησης επαγγελματικών δραστηριοτήτων. Με την εν λόγω νομοθεσία καταργήθηκαν οι κύριοι περιορισμοί στην πρόσβαση και άσκηση νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων (κεφάλαιο Α), επιτρέποντας ταυτόχρονα την αναδιατύπωση αιτιολογημένων εξαιρέσεων. Επίσης, η νομοθεσία περιλαμβάνει συγκεκριμένες διατάξεις για την άρση ορισμένων περιορισμών σε πέντε επαγγέλματα (συμβολαιογράφοι, δικηγόροι, νομικές εταιρείες, μηχανικοί, ορκωτοί λογιστές). Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα παρέσχε στις ελληνικές αρχές νομική εμπειρογνωμοσύνη για την προσαρμογή της δευτερογενούς νομοθεσίας έτσι ώστε να είναι συμβατή με την απελευθέρωση των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων. Επίσης, παρέσχε νομική υποστήριξη στη σύνταξη ενός πολυνόμου για την εκ νέου εισαγωγή ορισμένων αιτιολογημένων περιορισμών, όπως προβλέπονται στο Νόμο 3919/2011.

7.5. Δημόσιες συμβάσεις:

Οι ελληνικές αρχές ανακοίνωσαν ένα πρόγραμμα σημαντικών νομοθετικών, θεσμικών και επιχειρησιακών μεταρρυθμίσεων στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων. Νωρίτερα, είχε σημειωθεί πρόοδος με τη θέσπιση της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, η οποία ελπίζεται ότι θα αποτελέσει ισχυρό στρατηγικό παράγοντα καθοδήγησης των εν λόγω μεταρρυθμίσεων. Πιο πρόσφατα, ο υπουργός ανάπτυξης δημοσίευσε ένα προσχέδιο νόμου για την ενίσχυση της έναρξης λειτουργίας του σχεδιαζόμενου συστήματος ηλεκτρονικών δημοσίων συμβάσεων.

Η Ομάδα Δράσης παρείχε τεχνική βοήθεια για μια προσεχή εθνική στρατηγική δημιουργίας κεντρικών φορέων δημοσίων συμβάσεων. Η εν λόγω βοήθεια έλαβε τη μορφή συναντήσεων εργασίας και 2 εκθέσεων εμπειρογνομόνων για τη δημιουργία επαγγελματικών φορέων δημοσίων συμβάσεων, συνδράμοντας τις ελληνικές αρχές στη μείωση των δαπανών των δημοσίων συμβάσεων. Επίσης, η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα οργάνωσε μία συνάντηση εργασίας (09/11) για την κατάρτιση συμφωνιών πλαίσιο για δημόσιες συμβάσεις ΤΠΕ. Εκδηλώθηκε έντονο ενδιαφέρον για τη χρήση αυτών των τεχνικών και κατέστη εμφανής η ανάγκη για γενική καθοδήγηση. Προετοιμάζεται περαιτέρω τεχνική βοήθεια για την υποστήριξη άλλων μεταρρυθμίσεων στις δημόσιες συμβάσεις.

8. ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

Κύριες εξελίξεις:

Η Ελλάδα έχει υπογράψει Μνημόνιο Συνεννόησης με τη Γερμανία (Φεβρουάριος 2012) και συγκρότησε μια Επιτελική Επιτροπή Μεταρρύθμισης της Υγείας (Σεπτέμβριος 2012) για την εποπτεία, τον συντονισμό και την παρακολούθηση της μεταρρύθμισης στη διαχείριση του εθνικού οργανισμού παροχής υπηρεσιών υγείας (ΕΟΠΥΥ), στη φαρμακευτική πολιτική, στη νοσοκομειακή διαχείριση, στην πρωτοβάθμια ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και στον τουρισμό υγείας.

¹⁷ Νόμος 3919/2011.

Περίπου 6% του ΑΕΠ και ποσοστό άνω του 11% της συνολικής δημόσιας δαπάνης διατέθηκαν στην περίθαλψη το 2009.. Η μεταρρύθμιση της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης θεωρείται καίριο στοιχείο των προσπαθειών δημοσιονομικής εξυγίανσης της Ελλάδας. Έχουν εντοπιστεί δυνατότητες για τη σημαντική μείωση κόστους χωρίς να διακινδυνεύεται η ποιότητα της περίθαλψης. Η Ελλάδα ζήτησε τεχνική βοήθεια για την αποτελεσματική τιμολόγηση των φαρμάκων, την ορθή λογιστική και παρακολούθηση των δαπανών (συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης), τη δημιουργία του εθνικού οργανισμού ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, τον εκσυγχρονισμό των δημοσίων συμβάσεων, την τιμολόγηση και τη διοίκηση, καθώς και τη συγκέντρωση και εξειδίκευση των νοσοκομείων και υπηρεσιών του ΕΣΥ, εξασφαλίζοντας συγχρόνως την κινητικότητα του προσωπικού. Τα εν λόγω αιτήματα πλαισιώθηκαν από ένα Μνημόνιο Συνεννόησης μεταξύ της Ελλάδας, της Γερμανίας ως επικεφαλής τομέα και της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα, το οποίο υπεγράφη τον Φεβρουάριο του 2011. Ενώ η Ελλάδα έχει σημειώσει πρόοδο ως προς τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει στο Μνημόνιο Συνεννόησης με στόχο την ανάσχεση της ιατροφαρμακευτικής δαπάνης, το σύστημα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης πλήττεται σε μεγάλο βαθμό από την οικονομική αβεβαιότητα (μείωση εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, συσσώρευση ληξιπρόθεσμων οφειλών, αβεβαιότητα για τους συνολικούς προϋπολογισμούς).

Η νέα κυβέρνηση έχει επιβεβαιώσει τη δέσμευσή της για μεταρρύθμιση της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης συγκροτώντας τον Σεπτέμβριο του 2012 μια Επιτελική Επιτροπή Μεταρρύθμισης Υγείας, καθώς και υποεπιτροπές, στο πλαίσιο του Μνημονίου Συνεννόησης. Η Επιτελική Επιτροπή Μεταρρύθμισης Υγείας είναι αρμόδια για την ανάπτυξη, τον συντονισμό και την παρακολούθηση της εφαρμογής του οδικού χάρτη που συμφωνήθηκε από κοινού για τις μεταρρυθμίσεις στον τομέα υγείας στην Ελλάδα. Οι υποεπιτροπές είναι αρμόδιες για την ανάπτυξη, τον συντονισμό και την εφαρμογή των επιμέρους πυλώνων του οδικού χάρτη. Η Επιτελική Επιτροπή θα αποτελείται από εκπροσώπους του Υπουργείου Υγείας της Ελλάδας και τους αρμόδιους φορείς της Γερμανίας που αποτελεί επικεφαλής τομέα (ως εκπρόσωπος όλων των Κρατών Μελών της ΕΕ) και την Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα.¹⁸ Η επιτροπή και οι υποεπιτροπές θα συνεδριάζουν σε μηνιαία βάση.

Αποστολές αξιολογήσεων με εμπειρογνώμονες από τα αρμόδια Κράτη Μέλη πραγματοποιήθηκαν για τον ΕΟΠΠΥ, τη διαγνωστική ομαδοποίηση ασθενειών, την ηλεκτρονική συνταγογράφηση και τη νοσοκομειακή διαχείριση. Με εξαίρεση τη νοσοκομειακή διαχείριση, συντάχθηκαν εκθέσεις και διαβιβάστηκαν στις αρμόδιες υποεπιτροπές. Οι αποστολές για την τιμολόγηση και επιστροφή φαρμάκων και για την πρωτοβάθμια περίθαλψη αναμένονται τον Δεκέμβριο του 2012 και τον Ιανουάριο του 2013 αντίστοιχα. Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα έχει εμπλακεί άμεσα στις προσπάθειες των ελληνικών αρχών να σχεδιάσουν ένα συνεκτικό σύστημα τιμολόγησης και επιστροφής των φαρμακευτικών προϊόντων με βάση τις δεσμεύσεις που προβλέπονται στο Μνημόνιο Συνεννόησης, συμπεριλαμβανομένης της συγκριτικής αξιολόγησης των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων. Η πρωτοβάθμια περίθαλψη, ο

---

¹⁸ Δημιουργήθηκαν οι εξής υποεπιτροπές: 1) ΕΟΠΠΥ, 2) Νοσοκομειακής διαχείρισης, 3) Διαγνωστικής ομαδοποίησης ασθενειών, 4) Ηλεκτρονικής συνταγογράφησης, 5) Τιμολόγησης και επιστροφής φαρμάκων, 6) Πρωτοβάθμιας περίθαλψης, 7) Τουρισμού υγείας.

τουρισμός υγείας και οι ανθρώπινοι πόροι του ΕΣΥ (σε συντονισμό με τη διαδικασία διοικητικής μεταρρύθμισης) ορίστηκαν πρόσφατα ως νέοι τομείς στους οποίους θα απαιτηθεί τεχνική βοήθεια.

Επιπλέον, η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα διασφαλίζει ότι δίδεται η απαραίτητη προσοχή στη διαχείριση του συστήματος ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στο πλαίσιο των οριζόντιων μεταρρυθμίσεων της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών και της διοικητικής μεταρρύθμισης.

9. ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Κύριες εξελίξεις:

Στα τέλη του 2011, το ελληνικό Υπουργείο Δικαιοσύνης υπέβαλε αίτημα τεχνικής βοήθειας στο οποίο προσδιόριζε την επιτάχυνση των δικαστικών διαδικασιών, την ηλεκτρονική δικαιοσύνη και τον εξώδικο διακανονισμό διαφορών ως ζητήματα προτεραιότητας για τεχνική βοήθεια.

Η τεχνική βοήθεια εστιάζεται κυρίως στην επιτάχυνση των δικαστικών διαδικασιών μέσω της αναθεώρησης του κώδικα πολιτικής δικονομίας, στην ηλεκτρονική δικαιοσύνη, στη διαμεσολάβηση και στην εισαγωγή υποχρεωτικών εξωδικαστικών διοικητικών προσφυγών.

Κατόπιν των αρχικών αιτημάτων τεχνικής βοήθειας από το ελληνικό Υπουργείο Δικαιοσύνης, πραγματοποιήθηκαν διμερείς επαφές μεταξύ της ελληνικής, της γερμανικής, της γαλλικής, της ολλανδικής, της αυστριακής και της βρετανικής κυβέρνησης για ορισμένα ζητήματα. Οι δραστηριότητες της τεχνικής βοήθειας καλύπτουν, μεταξύ άλλων, την αναθεώρηση του κώδικα πολιτικής δικονομίας, τη θέσπιση της διαμεσολάβησης, την ανάπτυξη εργαλείων ηλεκτρονικής δικαιοσύνης και την θεσμοθέτηση εξωδικαστικών υποχρεωτικών διοικητικών προσφυγών. Στη μεγαλύτερη πλειονότητά τους, οι εν λόγω δραστηριότητες αντιστοιχούν σε συγκεκριμένες υποχρεώσεις του προγράμματος προσαρμογής. Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα ανταποκρίθηκε στα αιτήματα τεχνικής βοήθειας μέσω συναντήσεων εργασίας, στοχευμένων αποστολών και μέσω της συλλογής συναφών πληροφοριών και ενήργησε ως σημείο επαφής μεταξύ του ελληνικού Υπουργείου Δικαιοσύνης και των εμπειρογνομόνων των Κρατών Μελών.

9.1. Επιτάχυνση των δικαστικών διαδικασιών

Ομάδα εμπειρογνομόνων για την αναθεώρηση του κώδικα πολιτικής δικονομίας: Τον Απρίλιο του 2012 συστάθηκε μια ομάδα εμπειρογνομόνων («task force») για την αναθεώρηση του κώδικα πολιτικής δικονομίας με σκοπό την επιτάχυνση των δικαστικών διαδικασιών. Η εν λόγω ομάδα εμπειρογνομόνων, η οποία προβλεπόταν στις διατάξεις του Μνημονίου Συνεννόησης, πρόκειται να υποστηριχθεί από αλλοδαπούς εμπειρογνώμονες. Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα εκλήθη να ορίσει και να προτείνει τους εν λόγω εμπειρογνώμονες από συγκεκριμένα Κράτη Μέλη με συναφή νομικά συστήματα. Κατόπιν πρότασης ενός καταλόγου εμπειρογνομόνων, η «ομάδα εμπειρογνομόνων για την αναθεώρηση του κώδικα πολιτικής δικονομίας» αποφάσισε να

ζητήσει τη βοήθεια ενός Γερμανού και ενός Γάλλου εμπειρογνώμονα. Οι εν λόγω εμπειρογνώμονες έχουν ήδη ξεκινήσει να παράσχουν βοήθεια στις δραστηριότητες της «ομάδας εμπειρογνομώνων για την αναθεώρηση του κώδικα πολιτικής δικονομίας».

Εξωδικαστικές υποχρεωτικές διοικητικές προσφυγές: Κατόπιν αιτήματος του ελληνικού Υπουργείου Δικαιοσύνης, η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα οργάνωσε μία συνάντηση εργασίας στις 11 Οκτωβρίου 2012 με τη συμμετοχή εμπειρογνομώνων από διάφορα Κράτη Μέλη (ΗΒ, Ισπανία, Ιταλία, Ολλανδία, Γαλλία), καθώς και από τη γερμανική ακαδημαϊκή κοινότητα. Ο σκοπός της συνάντησης αυτής ήταν να καθοριστεί, με βάση τις βέλτιστες πρακτικές, ο πιο αποτελεσματικός και αποδοτικός τρόπος θέσπισης εξωδικαστικών διοικητικών προσφυγών, προκειμένου να μετριαστεί ο φόρτος των υποθέσεων που φθάνουν ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων. Σε αυτό το στάδιο, το Υπουργείο Δικαιοσύνης συνεργάζεται με άλλα αρμόδια υπουργεία προκειμένου να καθοριστεί ποια πεδία θα μπορούσαν πιθανώς να καλυφθούν από αυτό το σύστημα προσφυγών. Ταυτόχρονα, πρόκειται να συσταθεί μια ομάδα εργασίας αποτελούμενη από δικηγόρους, δικαστές και ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα, καθώς και από εκπροσώπους άλλων υπουργείων. Η ομάδα θα επιφορτιστεί με την προετοιμασία των προτάσεων. Μόλις ολοκληρωθούν αυτά τα προπαρασκευαστικά βήματα, το Υπουργείο Δικαιοσύνης μπορεί να ζητήσει περαιτέρω βοήθεια από ορισμένους ή όλους τους συμμετέχοντες εμπειρογνώμονες για την προετοιμασία συγκεκριμένων πτυχών των σχετικών προτάσεων.

Αναθεώρηση των δικαστικών προσφυγών στο πεδίο της μετανάστευσης: Το ελληνικό Υπουργείο Δικαιοσύνης ζήτησε τεχνική βοήθεια για την επιτάχυνση και τη βελτίωση των διαδικασιών δικαστικών προσφυγών σε σχέση με τη μετανάστευση. Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα βρίσκεται σε επαφή με το υπουργείο προκειμένου να προσδιοριστεί περαιτέρω το εν λόγω αίτημα και να παρασχεθεί η απαιτούμενη τεχνική βοήθεια.

9.2. Μηχανισμοί εναλλακτικής επίλυσης διαφορών (ΕΕΔ)

Κατά το 2011, οι ελληνικές αρχές διεξήγαγαν διμερείς συζητήσεις με την Ολλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο σχετικά με τις εναλλακτικές δυνατότητες αποτελεσματικής εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών. Κατόπιν αιτήματος τεχνικής βοήθειας, η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα διεύρυνε αυτές τις επαφές οργανώνοντας μία συνάντηση εργασίας για τη διαμεσολάβηση τον Μάρτιο του 2012. Η συνάντηση αυτή, η οποία πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες με τη συμμετοχή εμπειρογνομώνων από την Ολλανδία, το ΗΒ, τη Σλοβενία και την Ιταλία, εστίασε στα παρακάτω συγκεκριμένα ζητήματα: οργάνωση των θεσμικών οργάνων και της κατάρτισης· ευαισθητοποίηση σχετικά με τη λειτουργία και τη χρήση αυτών των μηχανισμών και ενημέρωση του κοινού· συμμετοχή επαγγελματιών ενώσεων και περαιτέρω κίνητρα για τη χρήση της ΕΕΔ και την πιστοποίηση (διασφάλιση ποιότητας) των διαμεσολαβητών. Η Ομάδα Δράσης παραμένει στη διάθεση της Ελλάδας για την οργάνωση στοχευμένων επαφών με Κράτη Μέλη.

Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα, με την οικονομική και διοικητική στήριξη της Γενικής Διεύθυνση Επικοινωνίας της ΕΕ (DG COMM), και σε στενή συνεργασία με τις ελληνικές αρχές, θα συνδράμει στην εφαρμογή μιας επικοινωνιακής στρατηγικής για τη δημοσιοποίηση και την επεξήγηση του νέου θεσμικού οργάνου διαμεσολάβησης στο ευρύ κοινό.

Πέραν της προαναφερόμενης τεχνικής βοήθειας, η Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης της ΕΕ οργάνωσε ένα συνέδριο τον Ιούνιο του 2012 και θα οργανώσει μια σειρά εκπαιδευτικών σεμιναρίων (το δεύτερο σεμινάριο πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2012 στη Θεσσαλονίκη) που θα απευθύνονται στους έλληνες δικαστές και τους ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα. Ο σκοπός των σεμιναρίων είναι η ενημέρωσή τους σχετικά με τα πλεονεκτήματα της διαμεσολάβησης και η εξοικειώσή τους με το σχετικό νομικό πλαίσιο, αξιοποιώντας τη δυνατότητά τους να διαδώσουν τις πληροφορίες αυτές στο ευρύτερο ελληνικό κοινό.

9.3. Ηλεκτρονική δικαιοσύνη

Οι πρωτοβουλίες της ελληνικής κυβέρνησης για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη προωθούνται στο πλαίσιο των δράσεων για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση (βλέπε κεφάλαιο για τη διοικητική μεταρρύθμιση), σε στενό συντονισμό μεταξύ του Υπουργείου Δικαιοσύνης και του Υπουργείου Δημόσιας Διοίκησης. Το αίτημα τεχνικής βοήθειας σε αυτό το πεδίο είχε ως στόχο τη συμπλήρωση του υφιστάμενου σχεδίου δράσης για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη και τη διευκόλυνση της εφαρμογής του σε μια σειρά συγκεκριμένων σημείων που περιλαμβάνουν: τα πρακτικά των συνεδριάσεων των δικαστηρίων, τις ηλεκτρονικές αποφάσεις δικαστηρίων, την ηλεκτρονική παρακολούθηση της προόδου κάθε υπόθεσης χωριστά, την ηλεκτρονική κατάθεση και την ηλεκτρονική καταχώριση των δικογράφων. Ανταποκρινόμενη σε αυτό το αίτημα τεχνικής βοήθειας, η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα οργάνωσε μία συνάντηση εργασίας στις Βρυξέλλες τον Μάρτιο του 2012, με τη συμμετοχή εμπειρογνομόνων από τη Γερμανία, την Πολωνία και την Εσθονία.

Κατόπιν αιτήματος του ελληνικού Υπουργείου Δικαιοσύνης για περαιτέρω διερεύνηση του εσθονικού συστήματος ηλεκτρονικής δικαιοσύνης, η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα οργάνωσε μια αποστολή στην Εσθονία στα τέλη Σεπτεμβρίου του 2012, με τη συμμετοχή του ελληνικού Υπουργείου Δικαιοσύνης και του ελληνικού Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, εστιάζοντας στα εργαλεία και τις λύσεις της εσθονικής ηλεκτρονικής δικαιοσύνης και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα παραμένει σε επαφή με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς προκειμένου να παράσχει περαιτέρω βοήθεια στην εν λόγω αποστολή. Γενικά, η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα έχει καταβάλει όλες τις απαραίτητες προσπάθειες προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι δράσεις μεταξύ του συνολικού σχεδίου δράσης για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση στο πλαίσιο της διοικητικής μεταρρύθμισης και των τομεακών μεταρρυθμίσεων στο πεδίο της ηλεκτρονικής διοίκησης είναι συμβατές και επαρκώς συντονισμένες. Τέλος, αλλά εξίσου σημαντικό, η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα παρέχει υποστήριξη ώστε να διασφαλίζονται όλα τα απαραίτητα κονδύλια που διατίθενται μέσω του ΕΣΠΑ για την κάλυψη των έργων ηλεκτρονικής δικαιοσύνης και τη συμμόρφωση με τους σχετικούς στόχους του προγράμματος προσαρμογής.

9.4. Συλλογή στατιστικών δεδομένων στον τομέα της δικαιοσύνης

Οι ελληνικές αρχές ζήτησαν τεχνική βοήθεια για τη συλλογή στατιστικών δεδομένων, βάσει των οποίων θα αξιολογούνται οι επιδόσεις και η αποδοτικότητα των δικαστηρίων. Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα συνέλεξε αυτές τις πληροφορίες από διάφορα Κράτη Μέλη και τις διαβίβασε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης.

9.5. Πρόσβαση στο επάγγελμα του δικηγόρου.

Οι ελληνικές αρχές ζήτησαν γραπτές εισηγήσεις για τις προϋποθέσεις που διέπουν την πρόσβαση στο επάγγελμα του δικηγόρου, στο πλαίσιο συγκεκριμένων υποχρεώσεων σύμφωνα με το μνημόνιο συνεννόησης για το άνοιγμα του επαγγέλματος του δικηγόρου. Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα συνέβαλε στην κινητοποίηση υλικού από αρκετά Κράτη Μέλη για ζητήματα όπως οι εισφορές των δικηγόρων στον επαγγελματικό σύλλογο.

10. ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Κύριες εξελίξεις:

Η ανεργία στην Ελλάδα έχει αυξηθεί σε δραματικά επίπεδα: έφτασε το 25,1% τον Σεπτέμβριο του 2012 (έναντι 9,3% το 2009). Η ανεργία μεταξύ των νέων στην Ελλάδα είναι πλέον η υψηλότερη στην Ευρωπαϊκή Ένωση: περισσότερο από το ήμισυ των Ελλήνων ηλικίας κάτω των 25 ετών (55,4%) είναι άνεργοι. Η κατάσταση αυτή συμβάλει στην αύξηση της φτώχειας.

Η αδήλωτη εργασία αποτελεί σημαντικό πρόβλημα που επηρεάζει την ελληνική αγορά εργασίας, παραβιάζοντας εργατικούς νόμους και διακινδυνεύοντας την ευημερία ενός βιώσιμου συστήματος κοινωνικής ασφάλισης.

Ο σχεδιασμός των μεταρρυθμίσεων σε αυτό το πεδίο θα πρέπει να πραγματοποιηθεί με ολοκληρωμένο τρόπο, περιλαμβάνοντας την εκτίμηση των αναγκών σε νομικά θέματα, τη χρηματοδότηση στρατηγικών έργων και την ενίσχυση των ικανοτήτων των εμπλεκομένων. Ad hoc δράσεις με την υποστήριξη των Κρατών Μελών και τον συντονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ήδη πραγματοποιηθεί με στόχο την παροχή βοήθειας στο Υπουργείο Εργασίας για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων.

Τεχνική βοήθεια παρέχεται σε κύρια έργα που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ για τη βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς εργασίας και τη δημιουργία απασχόλησης:

- **Εκσυγχρονισμός της δημόσιας υπηρεσίας απασχόλησης (ΟΑΕΔ):** στο πλαίσιο της δραματικά αυξανόμενης ανεργίας και των περιορισμένων πόρων του ΟΑΕΔ, είναι εξαιρετικά σημαντικό να εξακολουθεί να δίδεται ιδιαίτερη προτεραιότητα στον εκσυγχρονισμό. Διαμορφώθηκε ένας νέος οδικός χάρτης από εμπειρογνώμονες των Κρατών Μελών από Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης (ΔΥΑ) του Ηνωμένου Βασιλείου, της Σουηδίας και της Γερμανίας, από κοινού με τις ελληνικές αρχές, για την προετοιμασία ενός «Έργου Μεταρρύθμισης του ΟΑΕΔ». (Αφορά στη συγκρότηση μιας διευθύνουσας επιτροπής, καθώς και σε μια μακροπρόθεσμη αποστολή στην Ελλάδα από έναν εμπειρογνώμονα Κράτους Μέλους ο οποίος θα εργάζεται σε καθημερινή βάση σε στενή συνεργασία με έλληνες εταίρους). Υπεγράφη μια συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του ΟΑΕΔ και των ΔΥΑ των τριών Κρατών Μελών, σε συνεργασία με την Ομάδα Δράσης. Η νεοσυσταθείσα διευθύνουσα επιτροπή πρόκειται να συνεδριάσει τον Δεκέμβριο.

- **Για την ανεργία των νέων:** Εμπειρογνώμονες από διάφορα Κράτη Μέλη (Ηνωμένο Βασίλειο, Πορτογαλία, Αυστρία και Γαλλία) συμμετείχαν σε μία συνάντηση εργασίας στις αρχές Νοεμβρίου προκειμένου να συμβάλουν στην προώθηση του προσχεδίου του ελληνικού σχεδίου δράσης για την καταπολέμηση της ανεργίας μεταξύ των νέων. Το σχέδιο δράσης βρίσκεται επί του παρόντος σε στάδιο αναθεώρησης βάσει των σχολίων των Κρατών Μελών και πρόκειται να υλοποιηθεί έως το τέλος του έτους.
- **Η ενίσχυση της Επιθεώρησης Εργασίας** (ΣΕΠΕ) για την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας θα βασιστεί σε μια αξιολόγηση η οποία διεξήχθη από τον Διεθνή Οργανισμό Εργασίας (ΔΟΕ) στα τέλη του Οκτωβρίου.
- **Για την κοινωνική οικονομία,** ο στόχος είναι να υποστηριχθούν οι ελληνικές αρχές στη θεσμοθέτηση προϋποθέσεων οι οποίες ευνοούν την άνθηση ενός οικοσυστήματος κοινωνικής οικονομίας. Σουηδοί και Γερμανοί εμπειρογνώμονες συμμετέχουν τώρα σε μια τεχνική διευθύνουσα Επιτροπή που παρέχει συμβουλές για την θεσμοθέτηση και την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας, και έχουν βοηθήσει στη διαμόρφωση σχεδίων για τη δημιουργία υποστηρικτικών δικτύων νέων κοινωνικών επιχειρήσεων σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Εμπειρογνώμονες από τη Γαλλία, το Βέλγιο και το ΗΒ συμμετέχουν επίσης σε ομάδες που συστάθηκαν για την ανάπτυξη κριτηρίων χορήγησης επιδοτήσεων σε νέες συνεταιριστικές επιχειρήσεις κοινωνικού χαρακτήρα και την εξεύρεση τρόπων παροχής μικροπιστώσεων. Μία επιτυχημένη συνάντηση εργασίας πραγματοποιήθηκε στα τέλη Οκτωβρίου για την ανταλλαγή εμπειριών και απόψεων μεταξύ ενός βρετανού κοινωνικού επιχειρηματία στον τομέα της περίθαλψης και όλων των ελληνικών κοινωνικών επιχειρήσεων που δημιουργήθηκαν πρόσφατα στον εν λόγω τομέα, καθώς και ορισμένων που βρίσκονται στο στάδιο της σύστασης. Η δικτύωση, η αμοιβαία υποστήριξη, η αποφασιστικότητα και η απόκτηση ανταγωνιστικού προβαδίσματος μέσω της ποιότητας των υπηρεσιών ήταν τα κύρια σημεία που τέθηκαν. Περαιτέρω τομεακές συναντήσεις εργασίας σχεδιάζονται επίσης, πέραν των συνεδριών ενημέρωσης που θα πραγματοποιηθούν στη Θεσσαλονίκη και την Κρήτη, στα οποία θα συμμετάσχουν Βρετανοί κοινωνικοί επιχειρηματίες.

11. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ, ΑΣΥΛΟ ΚΑΙ ΣΥΝΟΡΑ

Κύριες εξελίξεις:

Στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου, η Ομάδα Δράσης συνεργάζεται στενά με τις ελληνικές αρχές και τις υπηρεσίες της ΕΕ με σκοπό την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού των προγραμμάτων που στηρίζονται από τα ευρωπαϊκά ταμεία υπό το πρόγραμμα πλαίσιο «Αλληλεγγύη και διαχείριση μεταναστευτικών ροών» (SOLID). Ο σκοπός είναι η υλοποίηση των στρατηγικών στόχων πολιτικής που προβλέπονται στο ελληνικό σχέδιο δράσης για τη μετανάστευση και το άσυλο και τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων, καθώς και η απορρόφηση του συνόλου των διαθέσιμων κονδυλίων.

Συγκεκριμένα, οι προσπάθειες θα εστιαστούν στη δρομολόγηση των βασικών έργων που είναι αναγκαία για την εφαρμογή αυτών των σχεδίων δράσης και για τα οποία έχει προβλεφθεί ποσό 235 εκ. € για την περίοδο 2010-2012.

Τον Ιούνιο του 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ελλάδα ξεκίνησαν μια προσπάθεια συντονισμού με Κράτη Μέλη για την αντιστοίχιση των επιτόπιων αναγκών με τις προσφορές αλληλεγγύης των Κρατών Μελών. Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, οι ελληνικές αρχές προέβησαν στον καθορισμό των αναγκών με βάση το σχέδιο δράσης για τη μετανάστευση και το άσυλο που συμφωνήθηκε το 2010 με την Επιτροπή. Συγκεκριμένα, εξέτασαν όλους τους τομείς στους οποίους η Ελλάδα θα πρέπει να σημειώσει επιπρόσθετη πρόοδο και στους οποίους η υλική, οικονομική ή τεχνική υποστήριξη των Κρατών Μελών θα μπορούσε να συμβάλει στην κάλυψη των κενών. Τα Κράτη Μέλη είναι πλέον σε θέση να προσφέρουν συγκεκριμένη υποστήριξη στους τομείς στους οποίους η Ελλάδα έχει τη μεγαλύτερη ανάγκη. Η εν λόγω υποστήριξη θα συνοδευτεί από μια σαφή στρατηγική από την ελληνική πλευρά για τον τρόπο υλοποίησής της στην πράξη, συμπεριλαμβανομένων των παραδοτέων και των χρονικών πλαισίων για κάθε δράση. Για τον σκοπό αυτό, η Ελλάδα θα ολοκληρώσει έως τα τέλη του έτους την αναθεώρηση του σχεδίου δράσης του Αυγούστου 2010 για τη μετανάστευση και το άσυλο. Το αναθεωρημένο σχέδιο δράσης, το οποίο θα βασίζεται στη νέα εκτίμηση της κατάστασης, θα περιλαμβάνει συγκεκριμένους στόχους και παραδοτέα. Θα αποτελέσει τη βάση για ταχεία πρόοδο και ακριβή παρακολούθηση της υλοποίησής.

Από το καλοκαίρι, οι ελληνικές αρχές έχουν σημειώσει σημαντική πρόοδο στην ανάσχεση των ροών παράνομης μετανάστευσης στο χώρο Σένγκεν, αναδιατάσσοντας συνοριοφύλακες και εξοπλισμό στα εξωτερικά χερσαία σύνορα με την Τουρκία, αξιοποιώντας την οικονομική υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και την επιχειρησιακή υποστήριξη των Κρατών Μελών μέσω της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Frontex. Σε συνεργασία με τις ελληνικές αρχές, η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR) ενισχύει τις δραστηριότητες διεθνούς προστασίας και τις ανθρωπιστικές της δράσεις στα ελληνικά εξωτερικά σύνορα. Οι ελληνικές αρχές πραγματοποίησαν σημαντικά βήματα για την αντιμετώπιση της παράνομης μετανάστευσης στο εσωτερικό της Ελλάδας, η οποία αποτελεί προτεραιότητα της κυβέρνησης, διπλασιάζοντας τους ελέγχους ταυτότητας και τις διοικητικές κρατήσεις ενόψει της επιστροφής, προωθώντας την εθελοντική επιστροφή και ενισχύοντας τον επαναπατρισμό. Οι εργασίες στις εγκαταστάσεις των κέντρων πρώτης υποδοχής

προχωρούν, ενώ κατασκευάζονται και ανακαινίζονται και κέντρα κράτησης πριν την απομάκρυνση σε ολόκληρη την Ελλάδα.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Frontex) θα εξακολουθήσει να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στον συντονισμό της επιχειρησιακής υποστήριξης σε ό,τι αφορά την επιστροφή και τη διαχείριση των συνόρων.

Μια πρώτη προτεραιότητα που τέθηκε στο ελληνικό σχέδιο δράσης για τη μετανάστευση και το άσυλο είναι η σύσταση μιας νέας Υπηρεσίας Ασύλου, μιας Υπηρεσίας Αρχικής Υποδοχής και μιας Αρχής Προσφυγών. Η Ομάδα Δράσης παρακολουθεί στενά τη διαδικασία πρόσληψης που ακολουθούν οι ελληνικές αρχές. Οι οριζόντιες προσπάθειες που υποστηρίζονται από την Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα για την αξιολόγηση της δημόσιας υπηρεσίας και τη διευκόλυνση της κινητικότητας αναμένεται να αποδώσουν μακροπρόθεσμα. Οι ελληνικές αρχές και η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR) εντείνουν επίσης τη συνεργασία τους προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα της διαδικασίας ασύλου κατά τη μεταβατική περίοδο, να μειωθεί ο αριθμός των υποθέσεων αίτησης ασύλου που εκκρεμούν και να δημιουργηθεί ικανότητα στις νέες υπηρεσίες ασύλου.

Στον τομέα του ασύλου, αιτήματα τεχνικής βοήθειας θα συνεχίσουν να δρομολογούνται μέσω της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Στήριξης Ασύλου (EASO).

Η ΓΔ HOME, η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα και η EASO συνεργάζονται στενά για την παροχή επιχειρησιακής και διαρθρωτικής υποστήριξης στις αρμόδιες αρχές που διαχειρίζονται τα κονδύλια του SOLID. Θεσμοθετήθηκε ένα κοινό πρόγραμμα εργασίας που θα πλαισιώνει το έργο δύο αποσπασμένων εμπειρογνομώνων της EASO, οι οποίοι θα συνδράμουν τη διαχειριστική αρχή του SOLID κατά την περίοδο από τον Οκτώβριο του 2012 έως τον Μάρτιο του 2013. Το εν λόγω πρόγραμμα εργασίας περιλαμβάνει συγκεκριμένους στόχους και παραδοτέα για τα διαφορετικά κονδύλια, όπως η βελτίωση των διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων για εξοπλισμό και υποδομές, η ανάπτυξη πολυετών δραστηριοτήτων ή η παροχή κατάρτισης.

Οι ελληνικές αρχές, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Frontex συνεργάζονται επίσης για τη δημιουργία ικανότητας εντός των αρμόδιων αρχών για τα κονδύλια του SOLID με σκοπό την προμήθεια σύνθετου εξοπλισμού και υποδομών. Η Frontex άρχισε να συνεργάζεται με τις αρμόδιες υπηρεσίες της ελληνικής διοίκησης για τη θεσμοθέτηση τεχνικών προδιαγραφών στους διαγωνισμούς για σύνθετο εξοπλισμό και υποδομές συνοριακού ελέγχου.

Όσον αφορά την υλοποίηση του σχεδίου δράσης για τη μετανάστευση και το άσυλο, κατά την επίσκεψη της Επιτρόπου Malmström στην Ελλάδα τον Οκτώβριο, η Ελλάδα και η Ευρωπαϊκή Ένωση δεσμεύτηκαν σε μια σειρά ορόσημων για τους προσεχείς μήνες, ανοίγοντας το δρόμο για περαιτέρω πρόοδο σε σχέση με το άσυλο, το σύστημα ασύλου και μετανάστευσης στην Ελλάδα.

12. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ:

12.1. Κτηματολόγιο

Τον Σεπτέμβριο του 2012, το Υπουργείο Περιβάλλοντος ζήτησε την υποστήριξη της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα στον σχεδιασμό, την πρόσκληση υποβολής προσφορών και την παρακολούθηση του έργου ολοκλήρωσης του κτηματολογίου (περίπου 15 εκατομμύρια τίτλοι ιδιοκτησίας). Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα όρισε τέσσερα Κράτη Μέλη τα οποία είναι έτοιμα να συνεργαστούν στην παροχή της εν λόγω τεχνικής βοήθειας (την Αυστρία, την Ολλανδία, τη Γερμανία και την Ισπανία) και μια αποστολή οριοθέτησης πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο. Περαιτέρω τεχνική βοήθεια θα παρασχεθεί μετά την απάντηση στην έκθεση αυτής της αποστολής οριοθέτησης.

12.2. Ενέργεια

Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα συνέδραμε τις ελληνικές αρχές κατά την αναθεώρηση των καθεστώτων στήριξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και κατά την προετοιμασία μέτρων διατήρησης της δέουσας λειτουργίας των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας, παρά την εύθραυστη οικονομική κατάσταση ορισμένων από τους κύριους δρώντες και τις δύσκολες συνθήκες υπό τις οποίες θα πρέπει να ασκήσει τα καθήκοντά της η ρυθμιστική αρχή.

12.3. Ιδιωτικοποίηση

Για μια σειρά περιουσιακών στοιχείων, η επιτυχής ιδιωτικοποίηση απαιτεί τη δημιουργία του κατάλληλου κανονιστικού πλαισίου διασφαλίζοντας ότι προστατεύονται επαρκώς οι καταναλωτές και οι επιτακτικές ανάγκες του δημοσίου συμφέροντος, καθώς και ότι τα περιουσιακά στοιχεία που ιδιωτικοποιούνται αναπτύσσονται σε ανταγωνιστικές αγορές. Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα μπορεί να κινητοποιήσει τεχνική βοήθεια για μεμονωμένα αρμόδια υπουργεία και ρυθμιστικές αρχές (όπου απαιτείται) προκειμένου να συμβάλει στη θεσμοθέτηση του κατάλληλου κανονιστικού πλαισίου.

Μία συνάντηση εργασίας για τη διακυβέρνηση των λιμένων με τη συμμετοχή εμπειρογνομόνων από μια σειρά Κρατών Μελών πραγματοποιήθηκε ήδη στις αρχές Οκτωβρίου. Άλλοι τομείς προτεραιότητας για τους οποίους προβλέπονται παρόμοιες δράσεις είναι τα ύδατα και οι αερολιμένες.

12.4. Τουρισμός:

Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα ανέθεσε αιτήματα τεχνικής βοήθειας στον τομέα του τουρισμού τον Οκτώβριο. Κράτη Μέλη και άλλοι φορείς με συναφή εμπειρία κλήθηκαν να ανταλλάξουν τις βέλτιστες πρακτικές τους σε διάφορα πεδία της τουριστικής πολιτικής, όπως οι πολιτικές τοποθέτησης τουριστικών επενδύσεων, η πιστοποίηση της ποιότητας των ξενοδοχείων ή η τουριστική εκπαίδευση. Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα ελπίζει να κινητοποιήσει σχετικό υλικό που παρέχεται από Κράτη Μέλη ή διεθνείς οργανισμούς για την κάλυψη των απαιτήσεων και των αναγκών του Υπουργείου Τουρισμού με έγκαιρο τρόπο.

12.5. Παρακολούθηση συμμόρφωσης με το κοινοτικό δίκαιο:

Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα υποστήριξε τις ελληνικές αρχές στην αποκατάσταση μιας σειράς σημαντικών παραβάσεων της πρωτογενούς και της δευτερογενούς νομοθεσίας της ΕΕ. Οι προσπάθειες της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα εστιάστηκαν κυρίως σε δύο κατηγορίες υποθέσεων:

1. Παραβάσεις μεγάλης διάρκειας, που υπόκεινται σε υποθέσεις παράβασης σε πολύ προχωρημένο στάδιο όπου επίκεινται πρόστιμα: η εν λόγω κατηγορία καλύπτει δύο είδη περιπτώσεων: αποφάσεις του Δικαστηρίου που καταδικάζουν την Ελλάδα είτε εξαιτίας αδυναμίας συμμόρφωσης με προηγούμενη απόφαση (Άρθρο 260 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ) είτε εξαιτίας αδυναμίας να ανακοινώσει τα εθνικά μέτρα μεταφοράς μιας οδηγίας της ΕΕ (Άρθρο 260 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ).
2. Τομείς στους οποίους η Ελλάδα επέδειξε αδυναμία να προβεί σε διαρθρωτικές προσαρμογές που απαιτούνται από τη νομοθεσία της ΕΕ (π.χ. στον τομέα της ενέργειας και των μεταφορών), ζητήματα που είναι σημαντικά για την ελληνική οικονομία και αντικατοπτρίζονται στο πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής για την Ελλάδα (π.χ. δημόσιες συμβάσεις, νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα) ή/και έχουν ιδιαίτερα εκτεταμένο αρνητικό αντίκτυπο στους πολίτες.

Σε αυτές τις περιπτώσεις, η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα προτείνει ενισχυμένο διάλογο μεταξύ των υπηρεσιών της Επιτροπής και των ελληνικών αρχών για την αποκατάσταση των ελλείψεων. Ανάλογα με το στάδιο της διαδικασίας και την ίδια την υπόθεση, προτείνεται διαφορετική δράση. Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα περιλαμβάνει, όπου είναι εφικτό και σκόπιμο, λύσεις για τα υποκείμενα αίτια των επαναλαμβανόμενων παραβάσεων στους οδικούς χάρτες/ στα σχέδια δράσης που διαμορφώνουν τη βάση της συζήτησης για την τεχνική βοήθεια με τις ελληνικές αρχές.

Σε αυτό το πλαίσιο, αξίζει να αναφερθούν οι προσπάθειες και τα επιτεύγματα των ελληνικών αρχών, με την υποστήριξη της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα, στην έγκαιρη μεταφορά των οδηγιών της ΕΕ και στην ορθή εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία¹⁹ οι επιδόσεις της Ελλάδας ξεπέρασαν το στόχο του ελλείμματος μεταφοράς του κοινοτικού δικαίου που είχε οριστεί στο 1%. Κατά τους τελευταίους έξι μήνες, τα κύρια επιτεύγματα σχετίζονται πρωτίστως με την πλήρη εφαρμογή της οδηγίας για τις υπηρεσίες (οδηγία 2006/123/EK), καθώς και την θέσπιση μέτρων μεταφοράς στον τομέα των κεφαλαιουχικών απαιτήσεων, των κανόνων ασφαλείας και των προτύπων για τα επιβατικά πλοία και την περιβαλλοντική προστασία. Ομοίως, η Ελλάδα σημείωσε πρόοδο στο κλείσιμο σημαντικών παραβάσεων του κοινοτικού δικαίου, και συγκεκριμένα σε τρεις υποθέσεις μεγάλης διάρκειας, για μία εκ των οποίων η Ελλάδα κατέβαλε πρόστιμα στην ΕΕ. Η Ελλάδα εφήρμοσε τα απαραίτητα ρυθμιστικά μέτρα για την εγκατάσταση και λειτουργία όλων των ηλεκτρικών, ηλεκτρομηχανικών και ηλεκτρονικών παιχνιδιών και δεν θα χρειαστεί πλέον να καταβάλει πρόστιμα. Επιπλέον, η Ελλάδα κατήργησε την απαίτηση εθνικότητας για την πρόσβαση στο επάγγελμα του συμβολαιογράφου και έθεσε τέλος στην παράβαση αυτή. Τέλος, η Ελλάδα θέσπισε τα απαραίτητα μέτρα για τη συμμόρφωση με την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στην υπόθεση C-498/06 για την αδυναμία εκπλήρωσης

---

¹⁹ Πίνακας αποτελεσμάτων της εσωτερικής αγοράς αριθ. 25

υποχρεώσεων που αφορούν στις διαδικασίες κατακύρωσης συμβάσεων δημοσίων προμηθειών (ιατρικές συσκευές).

Παράρτημα 1: Μέθοδοι εργασίας της Ομάδας Δράσης:

Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα παρέχει τεχνική βοήθεια ανταποκρινόμενη σε σχετικά αιτήματα των ελληνικών αρχών, για τα οποία επιδιώκει την κινητοποίηση τεχνογνωσίας ή στήριξης από Κράτη Μέλη και άλλους δυνητικούς παρόχους τεχνικής βοήθειας.²⁰ Ξεκινώντας από το Μνημόνιο Συνεννόησης (ΜΣ), καταρτίστηκε τον Οκτώβριο του 2011 ένας πρώτος κατάλογος πιθανών αναγκών τεχνικής βοήθειας. Οι ελληνικές αρχές προσδιόρισαν στον κατάλογο αυτό τις πιο επιτακτικές ανάγκες με βάση τον επείγοντα χαρακτήρα τους, την ωριμότητα και τη συμβολή τους σε διαρκείς διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα.

Οι ανάγκες σε τεχνική βοήθεια ομαδοποιούνται κατά κύριο λόγο κατά τομείς πολιτικής (προϋπολογισμός και φορολογία· χρηματοπιστωτικός τομέας· ταμεία συνοχής και γεωργία· επιχειρηματικό περιβάλλον, δημόσιες συμβάσεις και ανταγωνισμός· αγορά εργασίας, δημόσια υγεία, δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις· διοικητική μεταρρύθμιση, ηλεκτρονική διακυβέρνηση, στατιστικά στοιχεία· κοινωνία των πολιτών και κοινωνικοί εταίροι).

Μετά τη διαπίστωση μιας ανάγκης, η Ομάδα Δράσης συμβάλλει στην κατάρτιση προγράμματος εργασίας το οποίο συμφωνείται τελικά με τις ελληνικές αρχές. Συνήθως περιλαμβάνει σαφή παραδοτέα, προθεσμίες και ενδιάμεσα ορόσημα, όρους εκτέλεσης των αποστολών τεχνικής βοήθειας, ενώ προσδιορίζει επίσης τους απαιτούμενους πόρους και τους ελληνικούς φορείς που θα χρειαστεί να συμμετάσχουν. Η Ομάδα Δράσης βοηθά επίσης τις ελληνικές αρχές να κινητοποιήσουν τις εισερχόμενες συμβολές που απαιτούνται για την εφαρμογή του προγράμματος εργασίας τεχνικής βοήθειας. Κάτι τέτοιο ενδέχεται να συνεπάγεται την κινητοποίηση συναφούς τεχνογνωσίας από άλλα Κράτη Μέλη, ευρωπαϊκούς ή διεθνείς οργανισμούς που μπορούν να ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές ή εμπειρίες όταν αντιμετωπίζονται παρόμοιες προκλήσεις.

- Η βοήθεια αυτή μπορεί να λάβει τη μορφή σύντομων αποστολών εμπειρογνομόνων ή θεματικών συναντήσεων εργασίας στα οποία οι εθνικές διοικήσεις παρουσιάζουν τις λύσεις τους στους έλληνας εταίρους τους. Με αυτόν τον τρόπο παρέχεται στις ελληνικές αρχές η δυνατότητα να επιλέξουν την πλέον κατάλληλη λύση για τις ανάγκες τους.
- Η τεχνική βοήθεια μπορεί επίσης να λάβει τη μορφή μονιμότερης στήριξης από συγκεκριμένα Κράτη Μέλη ή οργανισμούς που διαθέτουν εξειδικευμένη τεχνογνωσία. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε ενδεχομένως να συνεπάγεται μια πιο μακροπρόθεσμη παρουσία εμπειρογνομόνων ή τη συνεργασία με τις ελληνικές αρχές για την εξεύρεση τεχνικών λύσεων σε τομείς όπως η ΤΠΕ.

---

²⁰ Εκτός των Κρατών Μελών της ΕΕ περιλαμβάνονται και τα κράτη ΕΖΕΣ-ΕΟΧ, όπως η Νορβηγία και η Ισλανδία, καθώς και όργανα της ΕΕ και διεθνείς οργανισμοί όπως η ΕΤΕπ, το ΕΤΕ, ο ΟΟΣΑ, το Συμβούλιο της Ευρώπης, το ΔΝΤ και η Παγκόσμια Τράπεζα. Για λόγους διευκόλυνσης, όλοι αυτοί οι οργανισμοί αναφέρονται με τον όρο «πάροχοι τεχνικής βοήθειας», ο οποίος περιλαμβάνει τους σημερινούς παρόχους βοήθειας, καθώς και εκείνους που εξέφρασαν το γενικό τους ενδιαφέρον για να καταστήσουν διαθέσιμη τεχνική βοήθεια.

- Σε ορισμένες περιπτώσεις, ένα Κράτος Μέλος ή ένας διεθνής οργανισμός με σημαντικό ιστορικό επιδόσεων σε έναν τομέα πολιτικής δύναται να αναλάβει αρμοδιότητες «επικεφαλής τομέα». Ο επικεφαλής τομέα δύναται να συμμετέχει σε ένα έργο από τα αρχικά στάδια, καθώς και στην κατάρτιση οδικών χαρτών. Στις περιπτώσεις αυτές, η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα διευκολύνει την εξελισσόμενη συνεργασία μεταξύ των ελληνικών αρχών, του επικεφαλής τομέα και άλλων παρόχων τεχνικής βοήθειας.

Η αντιστοίχιση της προσφοράς και της ζήτησης τεχνικής βοήθειας γίνεται μέσω των τριμηνιαίων συσκέψεων συντονισμού σε υψηλό επίπεδο που οργανώνονται από την Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα με τη συμμετοχή των ελληνικών αρχών, των (εν δυνάμει) παρόχων τεχνικής βοήθειας και των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Πριν από αυτές τις συναντήσεις, ζητείται από Κράτη Μέλη ή άλλους διεθνείς οργανισμούς να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για παροχή τεχνικής βοήθειας σε συγκεκριμένα έργα.

Η Ομάδα Δράσης, ή κατά περίπτωση ο επικεφαλής τομέα, συντονίζει την παροχή της τεχνικής βοήθειας που έχει συμφωνηθεί στο πρόγραμμα εργασίας. Εξάλλου, η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα παρέχει επίσης στήριξη σε θέματα πρακτικής διαχείρισης (οργάνωση θεματικών συναντήσεων εργασίας και άλλων διαδικασιών για μεταφορά τεχνογνωσίας).

Η Ομάδα Δράσης συνδράμει τις ελληνικές αρχές στην εποπτεία και παρακολούθηση όλων των συμφωνηθέντων έργων. Υποβάλλει εκθέσεις στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα Κράτη Μέλη σχετικά με την πρόοδο ή τις προκλήσεις (μεταξύ άλλων και μέσω των τριμηνιαίων εκθέσεων της).

Παράρτημα 2: Γλωσσάρι ακρωνυμίων:

Ακρωνύμιο:	Πλήρες όνομα
ΕΕΔ	Εναλλακτική επίλυση διαφορών
ΝΕΠΔ	Καταπολέμηση νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες
BaFin	Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (Ομοσπονδιακή Εποπτική Αρχή Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών - Γερμανία)
EASO	Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Στήριξης Ασύλου
ΕΤΕπ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
ΕΤαΕ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων
ΕΑΑΕΣ	Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων
ΕΟΠΥΥ	Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ελλάδα)
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ERP	Σχεδιασμός επιχειρηματικών πόρων
ΕΤΕΑΝ	Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης (Ελλάδα)
FISCALIS	Πρόγραμμα – Φορολογική και Τελωνειακή Ένωση – Ευρωπαϊκή Επιτροπή
ΜΧΠ	Ελληνική Μονάδα Χρηματοοικονομικών Πληροφοριών
FRONTEX	Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΓΛΚ	Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
ΕΤΧΣ	Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας
ΤΑΠΠΕΔ	Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου
ΔΑΠ	Διαχείριση Ανθρώπινων Πόρων
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών
ΔΝΤ	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
ΚΕΠΕ	Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (Ελλάδα)
ΜΣ	Μνημόνιο Συνεννόησης
ΜΟΔ	Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης ΑΕ
ΚΜ	Κράτος Μέλος
ΕΣΠΑ	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
ΟΟΣΑ	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
ΕΣ	Επιχειρησιακό πρόγραμμα
ΔΔΟ	Διαχείριση δημοσίων οικονομικών
ΡΜΡ	Ρύθμιση της αγοράς προϊόντων
ΡΣΙ	Συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα
ΜΕΚ	Μέσο επιμερισμού του κινδύνου
SOLID	4 ευρωπαϊκά ταμεία «Αλληλεγγύη και διαχείριση μεταναστευτικών ροών»
ΕΑΔΣ	Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων
ΤΑ	Τεχνική βοήθεια
ΤΕΚΕ	Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων
ΤFGR	Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα
ΟΕΕ/ΗΕ	Οικονομική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη